

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 12

του/της

Γεώργιου Μπαλαταζίδη

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία επιδιώκει να παρουσιάσει τους λόγους για τους οποίους έχουν μπει στη ζωή των επιχειρήσεων και κυρίως των πολυεθνικών εταιριών τα διεθνή λογιστικά πρότυπα δίνοντας έμφαση στο διεθνές λογιστικό πρότυπο 12.

Στο πρώτο κεφάλαιο επεξηγούνται εισαγωγικές έννοιες που σχετίζονται με τη λογιστική επιστήμη. Επίσης προσδιορίζονται τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας και αναπτύσσεται εν συντομία η δομή της.

Στη συνέχεια, και συγκεκριμένα στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας προσεγγίζουμε τα λογιστικά πρότυπα κάνοντας μια αναφορά στο σκοπό τους καθώς και μια ιστορική ανασκόπηση αυτών ούτως ώστε ο αναγνώστης να αντιληφθεί τις βασικές έννοιες που διέπουν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στην έννοια του φόρου. Έπειτα περιγράφεται το διεθνές λογιστικό πρότυπο 12, οι διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης και αναλύονται οι έννοιες των προσωρινών και των μόνιμων διαφορών. Στη συνέχεια, προσεγγίζεται η έννοια της αναβαλλόμενης φορολογίας μέσω χρηστικών παραδειγμάτων. Τέλος, ερμηνεύεται η έννοια της χειραγώγησης των κερδών.

Κλείνοντας, στο πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας συνοψίζονται τα συμπεράσματα της μελέτης και επισημαίνονται τα ευρήματα. Επίσης αναφέρονται οι περιορισμοί και οι προτάσεις για μελλοντική διερεύνηση.

ABSTRACT

This thesis seeks to present the reasons why international accounting standards have entered the life of businesses and especially multinational companies, emphasizing international accounting standard 12.

The first chapter explains introductory concepts related to accounting science. The research questions of the work identified is briefly developed.

Then, specifically in the second chapter of the work, we approach the accounting standards by making a reference to their purpose as well as a historical review of them so that the reader understands the basic concepts that govern the international accounting standards.

In the next chapter a reference is made to the concept of tax. International accounting standard 12 then describes the accounting and tax basis. The concepts of temporary and permanent differences are analyzed. Then, the concept of deferred taxation is approached through practical examples. Finally, the concept of earnings manipulation is explained.

In the fourth chapter, the case study of diplomacy is developed. It is about comparing the pre-tax results of an entity in relation to its share price. The function to find the correlation coefficient is used for the comparison. Through the study we can draw important conclusions about the existence or not of a relationship between the two variables.

Finally, the fifth chapter of the paper summarizes the conclusions of the study and appends the findings. Limitations and suggestions for future research are also mentioned.

i. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ABSTRACT

ii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

iii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

iv. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	8
1.2 Σκοπός και Ερευνητικά Ερωτήματα.....	8
1.3 Δομή.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	11
2.1 Επισκόπηση Βιβλιογραφίας.....	11
2.2 Ιστορική Ανασκόπηση Προτύπων	11
2.3 Σκοπός Ίδρυσης Οργανισμού Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης	12
2.4 Βασικοί Στόχοι Φορέων Διεθνών Προτύπων	12
2.5 Μεθοδολογία Έκδοσης Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.....	13
2.6 Συνοπτική Παρουσίαση Μερικών Εκ Των Σημαντικότερων Προτύπων	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 –ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	15
3.1 Εισαγωγή	15
3.2 Συνοπτική Περιγραφή Φόρων	15
3.3 Ιστορική Ανασκόπηση Φόρων.....	30
3.4 Λογιστική Βάση.....	31
3.5 Φορολογική Βάση.....	31
3.6 Προσωρινές Και Μόνιμες Διαφορές	31
3.7 Αναβαλλόμενη Φορολογία	32
3.8 Παράδειγμα Προσωρινής Διαφοράς – Αναβαλλόμενης Φορολογικής Υποχρέωσης Από Αναμόρφωση.....	32

3.9 Παράδειγμα Προσωρινής Διαφοράς – Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης Από Αναμόρφωση	33
3.10 Παράδειγμα Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης Με Βάση Διαφορετικό Χειρισμό Αποσβέσεων	34
3.11 Παράδειγμα Αναβαλλόμενης Φορολογικής Υποχρέωσης Με Βάση Διαφορετικό Χειρισμό Αποσβέσεων	37
3.12 Ομάδα Δεικτών – Αποδόσεως Και Αποδοτικότητα.....	38
3.13 Χειραγώγηση Των Κερδών.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ.....	41
4.1 Εισαγωγή	41
4.2 Μεθοδολογία Μελέτης Περίπτωσης.....	41
4.3 Η Περίπτωση της Coca Cola	43
4.4 Η Περίπτωση του ΟΤΕ	45
4.5 Η Περίπτωση του ΟΠΑΠ	48
4.6 Η Περίπτωση του Μυτιληναίος Α.Ε.....	50
4.7 Η Περίπτωση της Ελληνικά Πετρέλαια Συμμετοχών.....	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	55
5.1 Συμπεράσματα	55
5.2 Περιορισμοί και Προτάσεις Για Μελλοντική διερεύνηση.....	56
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	58
6.2 Βιβλία.....	60
6.3 Ιστότοποι.....	60

ii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 - Συντελεστές απόσβεσης φορολογικής και λογιστικής βάσης

Πίνακας 2 - Καθαρό αποτέλεσμα με φορολογική βάση

Πίνακας 3 – Καθαρό αποτέλεσμα με λογιστική βάση

Πίνακας 4 – Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση

Πίνακας 5 – Καθαρό αποτέλεσμα με φορολογική βάση

Πίνακας 6 – Καθαρό αποτέλεσμα με λογιστική βάση

Πίνακας 7 – Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση

Πίνακας 8 – Coca cola, Αποτελέσματα προ φόρων

Πίνακας 9 – ΟΤΕ, Αποτελέσματα προ φόρων

Πίνακας 10 – ΟΠΑΠ, Αποτελέσματα προ φόρων

Πίνακας 11 – ΜΥΤΗΛΙΝΑΙΟΣ Α.Ε., Αποτελέσματα προ φόρων

Πίνακας 12 – Ελληνικά Πετρέλαια, Αποτελέσματα προ φόρων

iii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1 – Coca Cola

Διάγραμμα 2 - ΟΤΕ

Διάγραμμα 3 - ΟΠΑΠ

Διάγραμμα 4 – Μυτιληναίος Α.Ε.

Διάγραμμα 5 – Ελληνικά Πετρέλαια

iv. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΓΑΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΕΛΠ – ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΔΠΧΑ – ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΔΛΠ – ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΔΠΧΠ – ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

IASB – INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD

FASB – FINANCIAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD

IASC – INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS COMMITTEE

IOSCO – INTERNATIONAL ORGANIZATION OF SECURITIES COMMISSIONS

G7 – GROUP OF SEVEN

GAPP – GENERALLY ACCEPTED ACCOUNTING PRINCIPLES

ISSB – INTERNATIONAL SUSTAINABILITY STANDARDS BOARD

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Στο παρόν κεφάλαιο αναφέρονται μερικά εισαγωγικά για τη λογιστική επιστήμη, περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο ξεκίνησε η λογιστική επιστήμη και πως καταλήξαμε στα διεθνή λογιστικά πρότυπα. Επίσης, τίθενται τα ερευνητικά ερωτήματα και τέλος αναπτύσσεται μια σύντομη περιγραφή της δομής που θα ακολουθήσει.

1.2 Σκοπός και Ερευνητικά Ερωτήματα

Η Ελληνική λογιστική επιστήμη ξεκίνησε υιοθετώντας τις βάσεις των λογιστικών αρχών από το γαλλο – γερμανικό μοντέλο Νεγκάκης (2015). Με την αρχική εφαρμογή αυτού του συστήματος θεωρήθηκε πως εξασφαλιζόνταν η ορθή πρακτική επι των λογιστικών καταστάσεων και συνεπώς η πληροφόρηση των χρηστών ήταν αξιόπιστη. Τα Ελληνικά λογιστικά πρότυπα θεσπίστηκαν με το νόμο 4308/2014. Με βάση τον συγκεκριμένο νόμο οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται με σαφήνεια. Συγκεκριμένα ισχύει η αρχή της συνέχισης της οικονομικής δραστηριότητας η οποία ορίζει ότι αξιολογείται για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών μετά από τη σύνταξη του ισολογισμού, η αναγνώριση και επιμέτρηση των στοιχείων του ισολογισμού γίνεται με σύνεση και ξεχωριστά για κάθε στοιχείο του. Επίσης τα υπόλοιπα των λογαριασμών έναρξης του ισολογισμού σε μια περίοδο συμφωνούν με τα υπόλοιπα των λογαριασμών λήξης του ισολογισμού της προηγούμενης περιόδου. Με βάση την αρχή του δεδουλευμένου όλα τα στοιχεία που αφορούν την τρέχουσα περίοδο αναγνωρίζονται σε αυτήν είτε αφορούν στοιχεία ενεργητικού είτε στοιχεία από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

Το ΕΓΛΣ εφαρμόστηκε από το νόμο 1041/1980. Πρόκειται ουσιαστικά για κλαδικά λογιστικά σχέδια με βάση τα οποία καταρτούσαν τις οικονομικές καταστάσεις τους όλες οι εταιρίες. Σκοπός του ΕΓΛΣ ήταν η λογιστική τυποποίηση των λογαριασμών. Όμως από την έναρξη ισχύος του νόμου 4308/2014 πλέον το ΕΓΛΣ είναι προαιρετικό.

Αξίζει να σημειωθεί πως μεγάλες εταιρίες στην Ελλάδα εφαρμόζαν τα ΕΛΠ και τα ΔΠΧΑ πριν ακόμα γίνουν υποχρεωτικά. Η υιοθέτηση των ΔΛΠ στην Ελληνική επικράτεια βοήθησε τις Ελληνικές επιχειρήσεις να ανταγωνίζονται πλέον με την ίδια βάση σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό προκύπτει δεδομένου ότι οποιοσδήποτε επενδυτής θα μπορούσε πλέον να συγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις μιας Ελληνικής εταιρίας με τα αντίστοιχα στοιχεία μιας εταιρίας από το διεθνές περιβάλλον. Έτσι λοιπόν οι Ελληνικές εταιρίες αυτομάτως αναβαθμίζονται και μπορούν πλέον με μεγαλύτερη άνεση να αντλούν κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές.

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να μελετήσει το βαθμό κατά τον οποίο επηρεάζεται η τιμή της μετοχής μιας εταιρίας λόγω μιας μεταβολής στα αποτελέσματα προ φόρων. Γενικότερα, μπορούμε να αναφέρουμε πως τα αποτελέσματα προ φόρων μπορούν να χειραγωγηθούν με διάφορες τεχνικές από τη διοίκηση ενός οργανισμού. Η παρούσα εργασία εστιάζει στο Διεθνές λογιστικό πρότυπο 12 και συγκεκριμένα στην αναβαλλόμενη φορολογία. Κατά συνέπεια μέσω αυτής όπως θα εξηγηθεί και παρακάτω μπορούν να χειραγωγηθούν τα αποτελέσματα ενός οργανισμού. Άρα με την μελέτη που ακολουθεί εξετάζουμε τη σημαντικότητα μεταβολών της τιμής της μετοχής που ενδεχομένως προέρχεται από τα αποτελέσματα προ φόρων.

Μερικά από τα σημαντικότερα ερευνητικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει η παρούσα εργασία είναι:

1. Επηρεάζεται η τιμή της μετοχής μιας εταιρίας από τις μεταβολές των αποτελεσμάτων προ φόρων;
2. Η αναβαλλόμενη φορολογία μπορεί να οδηγήσει σε χειραγώγηση των αποτελεσμάτων;
3. Οι επενδυτές μπορούν να εξάγουν αξιόπιστα συμπεράσματα για την πορεία μιας οντότητας μελετώντας τα αποτελέσματα προ φόρων αυτής σε μια σειρά ετών;

Μέσα από την μελέτη περίπτωσης που αναπτύσσει η συγκεκριμένη εργασία καταφέρνει να δώσει σαφείς απαντήσεις για τα ερευνητικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει. Εδώ να επισημάνουμε πως τα αποτελέσματα βασίζονται σε περιορισμένο αριθμό δείγματος (εταιρίες) και για περιορισμένα έτη, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μη αξιόπιστα αποτελέσματα όταν μιλάμε για ολόκληρο των πληθυσμό και όχι απλώς για ένα δείγμα.

1.3 Δομή

Στη παρούσα διπλωματική εργασία αρχικά, αφού αναφερθούν εισαγωγικές παρατηρήσεις και τεθούν τα ερευνητικά ερωτήματα, έπειτα μελετάτε η φορολογία και η σχέση της με τα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων.

Σε πρώτη φάση αναλύονται βιβλιογραφικά ζητήματα για τη φορολογία όπως αυτά καθορίζονται από το νόμο 4308/2014. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναπτύσσονται γενικές αρχές για τον οργανισμό που εκδίδει τα πρότυπα και αναλύονται μερικά εκ των βασικότερων προτύπων.

Έπειτα περιγράφεται το διεθνές λογιστικό πρότυπο 12 και οι επιπτώσεις του στις οικονομικές καταστάσεις. Συγκεκριμένα εξηγείται η διαφορά που προκύπτει μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης και ερμηνεύεται η έννοια της αναβαλλόμενης φορολογίας μέσω παρουσίασης πρακτικών παραδειγμάτων με σκοπό τη βέλτιστη κατανόηση της. Στη συνέχεια η εργασία προσπαθεί μέσω μιας μελέτης περίπτωσης να κατανοήσει αν η αναβαλλόμενη φορολογία μέσω των αποτελεσμάτων προ φόρων καταφέρνει να επηρεάσει τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής.

Τέλος, εξάγονται σημαντικά συμπεράσματα που εξηγούν την συσχέτιση μεταξύ αποτελεσμάτων προ φόρων και χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Επισκόπηση Βιβλιογραφίας

Οι Barth et al. (2012), Edeigba & Amenkhienan (2017), αναφέρουν πως η ιστορική εξέλιξη των προτύπων έχει οδηγήσει σε αρκετές θετικές κατευθύνσεις όσα αφορά το σκοπό τους, μερικές εκ' των οποίων είναι: η αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχουν οι καταστάσεις, η ορθότερη ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών των οικονομικών καταστάσεων, η βελτίωση του επιπέδου γνωστοποίησης των πληροφοριών που αναρτώνται μέσω των καταστάσεων, η αύξηση της διαφάνειας που σχετίζεται με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών των οικονομικών καταστάσεων, κ.α.

Σύμφωνα με τους Ali & Hwang (2000), σε αρκετούς τομείς των λογιστικών κανόνων οι οποίοι τείνουν να ταυτίζονται τόσο φορολογικά όσο και λογιστικά οφείλεται στο γεγονός πως τα πρότυπα αυτά γράφτηκαν με την καθοδήγηση των κυβερνητικών φορέων και γι' αυτό είναι προσανατολισμένα περισσότερο στη φορολογική πολιτική παρά στη λογική που ακολουθεί η λογιστική βάση.

Τα λογιστικά πρότυπα αναπτύσσονται με πρωταρχικό σκοπό να παρέχουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων σύγκριση μεταξύ των διαφόρων οντοτήτων. Για να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται μια βάση με κανόνες που ορίζουν τα πρότυπα σύμφωνα με τα οποία οι οντότητες θα προσεγγίσουν και θα δημοσιοποιούν τα όποια οικονομικά στοιχεία τις διέπουν, Edeigba & Amenkhienan (2017), Edeigba et al., (2019).

2.2 Ιστορική Ανασκόπηση Προτύπων

Για πρώτη φορά στην παγκόσμια ιστορία το έτος 1973 δημιουργείται μια κοινή προσπάθεια αρκετών χωρών (Αυστραλία, Καναδάς, Γαλλίας, Γερμανίας, Ιαπωνίας, Μεξικού, Ολλανδίας, Αγγλίας, ΗΠΑ) για να ιδρυθεί η επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και ταυτόχρονα συμφωνείται μεταξύ αυτών των χωρών να υιοθετήσουν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα για τις διασυνοριακές τους καταχωρίσεις.

Αργότερα περί το 1990, η IASB αναρτά τη δήλωση πρόθεσης συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, σε μια προσπάθεια να ελαττώσει τους εναλλακτικούς

λογιστικούς χειρισμούς που θα εφαρμόζουν οι εταιρίες για τις καταστάσεις τους με βάση τα ΔΛΠ. Στην συγκεκριμένη χρονιά η επιτροπή ολοκληρώνει την δημοσιοποίηση και εφαρμογή των 31 ΔΛΠ.

Το 2002, το IASB και το FASB υπογράφουν την πρώτη συμφωνία << Norwalk >>, συμφωνία που υπόσχεται να συγκλίνει τα πρότυπα ΔΠΧΠ με αυτά των USGAAP. Επίσης η Ευρώπη νομοθέτησε απόφαση η οποία υποχρεώνει τις μεγάλες εταιρίες να δημοσιοποιούν τις οικονομικές τους καταστάσεις με βάση τα λογιστικά πρότυπα ΔΠΧΠ από το 2005 και έπειτα.

Το 2005, η Κίνα, αποδέχεται τα λογιστικά πρότυπα και οδεύει προς σύγκλιση προς τη διεθνή κοινότητα

Περισσότερες από 100 χώρες ανά τον κόσμο υιοθετούν τα πρότυπα το 2007

Δύο χρόνια αργότερα αποφασίζουν να ενταχθούν και άλλες χώρες στην υιοθέτηση των προτύπων όπως : η Ρωσία, το Μεξικό, η Αργεντινή. Η Ινδία εισάγει δικά της πρότυπα το 2015, τα οποία βασίζονται στα ΔΠΧΠ ενώ η Σαουδική Αραβία από το 2017, υποχρεώνει την πλήρη εναρμόνιση των προτύπων στην επικράτεια της IFRS foundation (2022).

2.3 Σκοπός Ίδρυσης Οργανισμού Διεθνών Προτύπων

Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

Το ΔΠΧΠ είναι ένας οργανισμός μη κερδοσκοπικός δημοσίου συμφέροντος.

Ιδρύθηκε για να παρέχει διεθνή πρότυπα στην παγκόσμια οικονομία τα οποία θα προσφέρουν απλοποιημένες και κοινός αποδεκτές οικονομικές καταστάσεις προς κάθε ενδιαφερόμενο ανα τον κόσμο.

Το IASB και το ISSB δημιουργούν τα διεθνή πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά προσπαθούν να καθορίσουν όλες τις απαραίτητες κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθήσει μια εταιρία για να καταλήξει μέχρι την δημοσιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων. Ουσιαστικά τα πρότυπα προστατεύουν τον άμεσα ενδιαφερόμενο διότι του παρέχουν διαφάνεια, υπευθυνότητα, αποτελεσματικότητα, εμπιστοσύνη.

2.4 Βασικοί Στόχοι Φορέων Διεθνών Προτύπων

Ο βασικότερος σκοπός των φορέων IASB και FASB (Νεγκάκης 2015), είναι η παροχή βοήθειας τόσο για την ανάπτυξη νέων προτύπων όσο και για την αναθεώρηση των υφιστάμενων προτύπων. Επιπλέον οι φορείς παρέχουν υποστήριξη όσο αναφορά την ορθή εφαρμογή των ΔΠΧΑ σε εθνικούς φορείς, στους συντάκτες οικονομικών καταστάσεων και στους ελεγκτές αυτών. Οι φορείς των IASB και FASB μέσα από το πλαίσιο του κοινού τους σκοπού παρέχουν οικονομικές πληροφορίες για τις οικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων σε επενδυτές, δανειστές κτλ. Επίσης οι φορείς καθορίζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων για να παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες προς τους χρήστες των καταστάσεων. Τα χαρακτηριστικά προσδιορίζονται με βάση :

- Τη συνάφεια
- Τη σημαντικότητα
- Τη ακριβοδίκαιη παρουσίαση

Σε δεύτερη βάση οι φορείς προσδιορίζουν δευτερεύον χαρακτηριστικά με βάση:

- Τη συγκρισιμότητα
- Τη επαληθευσιμότητα
- Τη έγκαιρη πληροφόρηση
- Τη κατανοητότητα (IFRS foundation 2022).

2.5 Μεθοδολογία Έκδοσης Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Για την έκδοση ενός νέου ΔΠΧΑ (Νεγκάκης 2015), ακολουθείται μια συγκεκριμένη μεθοδολογία με βάση την οποία ο φορέας μπορεί να αντιληφθεί το κατά πόσο αυτό το νέο πρότυπο μπορεί να συμβάλει θετικά στην διεθνή κοινότητα των επιχειρήσεων. Οι παρακάτω παράγοντες εξετάζονται από τον φορέα όταν ένα πρότυπο είναι προς έκδοση,

- Η σημαντικότητα που απορρέει από το πρότυπο στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων
- Τον αριθμό των οντοτήτων που επηρεάζει το πρότυπο
- Τον επηρεασμό του προτύπου στα οικονομικά αποτελέσματα
- Το χάσμα που ενδεχόμενα να υπάρχει από την μη έκδοση του προτύπου

Στη συνέχεια ο φορέας δημιουργεί ένα προσχέδιο του προτύπου το οποίο συζητείται σε δημόσια διαβούλευση μέσω των συνεδριάσεων του φορέα και αφού ολοκληρωθούν όλα τα τεχνικά ζητήματα με επιτυχία έπειτα το πρότυπο τίθεται σε ψηφοφορία.

2.6 Συνοπτική Παρουσίαση Μερικών Εκ Των Σημαντικότερων Προτύπων

ΔΛΠ 1 – Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων:

Το Διεθνές λογιστικό πρότυπο 1 ορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρίες θα πρέπει να δημοσιοποιούν τις οικονομικές καταστάσεις τους. Με αυτό το τρόπο μπορεί εύκολα κάθε ενδιαφερόμενος να συγκρίνει οικονομικές καταστάσεις για μια σειρά ετών μιας εταιρίας, καθώς επίσης και να συγκρίνει οικονομικές καταστάσεις μεταξύ δύο ή και περισσότερων εταιριών και να εξάγει ορθά συμπεράσματα.

ΔΛΠ 2 – Αποθέματα:

Το πρότυπο αυτό καθορίζει το λογιστικό χειρισμό των αποθεμάτων, το πως δηλαδή αυτά θα απεικονιστούν στις οικονομικές καταστάσεις. Ουσιαστικά υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να αποτυπώνουν ως αξία αποθεμάτων την χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

ΔΛΠ 7 – Καταστάσεις Ταμειακών Ροών:

Το πρότυπο αυτό ορίζει όλες εκείνες τις ενέργειες για να παρουσιάζονται οι ταμειακές ροές των επιχειρήσεων και έτσι να μπορούν οι άμεσα και έμμεσα ενδιαφερόμενοι να κατανοήσουν τις οικονομικές αποφάσεις που λαμβάνει η επιχείρηση για τα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της

ΔΛΠ 12 – Φόροι Εισοδήματος:

Το παρόν πρότυπο θα αναλυθεί εκτενέστερα στα επόμενα κεφάλαια αφού είναι το είδος στο οποίο θα επικεντρωθεί η εργασία. Γενικά το ΔΛΠ12 καθορίζει το χειρισμό των φόρων όσο αναφορά την λογιστική τους απεικόνιση.

ΔΛΠ 16 – Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις:

Οι ενσώματες ακίνητοποιήσεις ουσιαστικά αναφέρονται στη λογιστική απεικόνιση των παγίων που διαθέτει μια οντότητα. Το πρότυπο αυτό καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζεται η αξία, οι αποσβέσεις και οι ζημιές απομείωσης ενός πάγιου περιουσιακό στοιχείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 –ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 Εισαγωγή

Μέσα από τη φορολογία εισοδήματος πολλές φορές το αποτέλεσμα των επιχειρήσεων χειραγωγείται. Γενικά, μέσω των ενεργειών που γίνονται και επηρεάζουν τη φορολογία εισοδήματος οδηγούμαστε σε παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων με διαφοροποιημένα αποτελέσματα λόγω της στρατηγικής που ακολουθείται από τη διοίκηση μέσω της φορολογικής αντιμετώπισης. Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται οι προσωρινές διαφορές που μπορούν να οδηγήσουν σε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ή απαίτηση και κατά συνέπεια οδηγούμαστε σε μεταβολή των αποτελεσμάτων μέσω ακριβώς αυτής της αναβαλλόμενης φορολογίας.

3.2 Συνοπτική Περιγραφή Φόρων

Η σκέψη πίσω από τους φορολογικούς και λογιστικούς κανόνες είναι κοινή και αφορά την δίκαιη εκπροσώπηση των οικονομικών αξιών, Craig Deegan (2020), C Deegan & Unerman (2011).

Όπως αναφέρεται από τους Edeigba & Amenkhienan (2017), Shackelford & Shevlin, (2001), οι φορείς που αναπτύσσουν τα πρότυπα καθώς και οι φορολογικές αρχές που ορίζουν τους νόμους περί φορολογίας έχουν ως βασικές αρχές τους την ενίσχυση της αναγνώρισης, επιμέτρησης και δημοσιοποίησης των εσόδων και εξόδων στη βάση μίας δίκαιης οικονομικής απεικόνισης των αξιών.

Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα προσεγγίζουν τα έσοδα και έξοδα των οντοτήτων με πολιτικές αναγνώρισης, μέτρησης και γνωστοποίησης διαφορετικές από αυτές που προσεγγίζουν τη λογιστική οι φορολογικοί νόμοι. Λόγω των διαφορετικών προσεγγίσεων οι εταιρίες οδηγούνται πολλές φορές σε διαφορές στο φόρο εισοδήματος. Συγκεκριμένα η υιοθέτηση του ΔΛΠ 12 οδηγεί σε αναγνώριση αναβαλλόμενων φόρων είτε απαίτησης είτε υποχρέωσης. Άρα λοιπόν οι αλλαγές αυτές ενδεχομένως θα οδηγούσαν την εταιρία σε ανεπιθύμητες οικονομικές αποδόσεις μέσω των μεταβολών των αναβαλλόμενων φόρων Edeigba Jude (2022).

Σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε από τους Poterba et al. (2007), προκύπτει πως οι οικονομικές καταστάσεις που εμπεριέχουν αναβαλλόμενη φορολογία επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό τις επιδόσεις των οντοτήτων όπως αυτές προκύπτουν από την αξιολόγηση των καταστάσεων.

Σύμφωνα με μελέτη η οποία ανέλυσε δεδομένα 3016 διαφορετικών μετοχών στις ΗΠΑ, οι ερευνητές εξαγάγανε σημαντικά συμπεράσματα όσο αναφορά το λόγο αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων προς την τιμή της μετοχής. Μάλιστα επισημαίνουν πως ο συγκεκριμένος λόγος θα μπορούσε να αντικαταστήσει το λόγο τιμή προς κέρδη ουτως ώστε να εκτιμήσει αν μια μετοχή είναι υπερτιμημένη ή υποτιμημένη. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής υπάρχουν δύο συστήματα λογιστικής απεικόνισης. Το πρώτο σύστημα αφορά τα χρηματοοικονομικά πρότυπα σύμφωνα με τα οποία η διοίκηση κάθε οντότητας έχει την ευελιξία να προσεγγίσει σημαντικά οικονομικά στοιχεία με τον τρόπο που θεωρεί αποτελεσματικότερο ενώ αντίθετα το δεύτερο σύστημα απεικόνισης αφορά τη λογιστική μεταχείριση σύμφωνα με τους φορολογικούς κανόνες. Όπως αναλογίζεστε ο καθένας μας το δεύτερο σύστημα αφορά πιστή εφαρμογή των οδηγιών των φορολογικών νόμων οι οποίοι δεν δίνουν την ευελιξία που παρέχουν τα χρηματοοικονομικά πρότυπα. Οι λογιστές έχουν επισημάνει πολλές φορές πως η μέθοδος της αυτοτέλειας των δεδουλευμένων καταφέρνει να ερμηνεύσει την τιμή μιας μετοχής. Οι αναλυτές αγνοούν το ανωτέρω γεγονός διότι μπορεί να χειραγωγηθεί εύκολα από τη διοίκηση κάθε οντότητας και αντ' αυτού χρησιμοποιούν τις ταμειακές ροές και τα μερίσματα για να αποτιμήσουν μια μετοχή Ogurt & Zang (2009). Ο δείκτης τιμή μετοχής προς κέρδη αποτέλεσε για πολλά έτη τον αγαπημένο τρόπο των επενδυτών όσο αναφορά τις εκτιμήσεις των τιμών των μετοχών. Ωστόσο η τιμή της μετοχής ως προς την λογιστική αξία θα μπορούσε να αποτελέσει πιο αξιόπιστη μέθοδο διότι προσεγγίζει την προσδοκώμενη τιμή μέσω των εύλογων αξιών και γενικότερα δίνει έμφαση στον ισολογισμό παρά τα αποτελέσματα χρήσης αφού υπολογίζει τη λογιστική αξία Penman & Zhang (2006). Αρκετές εταιρίες παρουσιάζουν καθόλου κέρδη κάτι το οποίο αναγκάζει κατά κάποιο τρόπο τους επενδυτές να υπολογίσουν τον δείκτη τιμή προς πωλήσεις ως ένας από τους παραδοσιακούς δείκτες απόδοσης. Όμως θα ήταν εύλογο να χρησιμοποιούν ως δείκτη την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ως προς την τιμή της μετοχής καθώς όπως θα αναλυθεί και παρακάτω είναι ένας αξιόπιστος τρόπος μέτρησης πρόβλεψης και έτσι θα μπορούσε να αντικαταστήσει τους παραδοσιακούς δείκτες πρόβλεψης. Η ανάλυση που ακολουθεί υποστηρίζει πως η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση είναι πιο

πολύτιμη από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση διότι η ΑΦΥ περιλαμβάνει φορολογικό σχεδιασμό Graham et al. (2010). Ουσιαστικά οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις υποδηλώνουν ότι η οντότητα προβαίνει σε πληρωμή λιγότερων φόρων σύμφωνα με τα λογιστικά έσοδα που προκύπτουν. Αντίθετα οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις υποδηλώνουν ότι η οντότητα προβαίνει σε πληρωμή μεγαλύτερου φόρου απ' αυτών που αναλογεί με βάση τα λογιστικά έσοδα.

Γενικά η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση δίνει τη δυνατότητα στη οντότητα να επενδύσει αυτή την αποταμίευση και να κερδίσει κάποια επιπλέον χρηματική απόδοση και έτσι καταφέρνει να δημιουργήσει περισσότερη αξία η αποταμίευση που προκύπτει από την ΑΦΥ έναντι της ΑΦΑ. Πολλοί επενδυτές υποστηρίζουν ότι ο λόγος ΑΦΥ προς τιμή της μετοχής δεν σχετίζεται με την πρόβλεψη για την τιμή της μετοχής, υποστηρίζουν μάλιστα πως η προσδοκίες για επαναλαμβανόμενα κέρδη επηρεάζει την τιμή της μετοχής ενώ η ΑΦΥ είναι ασταθής λόγω των επιχειρηματικών κύκλων Graham et al. (2010). Όταν ο λόγος ΑΦΥ προς τιμή μετοχής είναι μεγάλος τότε αυτό σηματοδοτεί μια επιτυχημένη στρατηγική από τη πλευρά της διοίκησης όσο αναφορά τη φορολογική διαχείριση, παρόλο που οι εταιρίες χρησιμοποιούν τους αναβαλλόμενους φόρους για να χειραγωγήσουν τα κέρδη Graham et al. (2010). Από τα δεδομένα των 3016 εταιριών των ΗΠΑ χρησιμοποιήθηκαν συσχετίσεις και παλινδρομήσεις για να εξετάσουν την σημαντικότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης ως προς τις μετοχές. Ο λόγος που χρησιμοποιείται ο τύπος αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης ως προς την τιμή της μετοχής είναι για να γίνει πανομοιότυπη σύγκριση μεταξύ διαφορετικών εταιριών. Αν υπήρχε σύγκριση μόνο ως προς την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση αυτό θα σήμαινε πως εταιρίες με μεγαλύτερη κεφαλαιοποίηση θα έχουν μεγαλύτερες ΑΦΥ με την υπόθεση *ceteris paribus*. Υπάρχει μια αυξανόμενη σημαντικότητα για τη λογιστική αξία ανά μετοχή. Έτσι μπορούμε να συγκρίνουμε έναν αξιόπιστο δείκτη (παρακρατούμενα κέρδη ανά μετοχή) και να προσπαθήσουμε να αποδείξουμε πως ο λόγος ΑΦΥ προς μετοχή είναι στατιστικά σημαντικότερος από τον λόγο παρακρατούμενα κέρδη ανά μετοχή. Αν αποδειχθεί αυτό τότε τίποτα άλλο στον ισολογισμό δεν θα μπορούσε να είναι στατιστικά σημαντικότερο. Όπως προκύπτει από τη μελέτη ο λόγος ΑΦΥ προς μετοχή είναι στατιστικά σημαντικός για επίπεδο σημαντικότητας 0,01 ενώ ο λόγος παρακρατούμενα κέρδη ανά μετοχή είναι στατιστικά σημαντικός για επίπεδο σημαντικότητας 0,053. Μικρότερη στατιστική σημαντικότητα παρουσιάζουν επίσης οι λόγοι: βασικά κέρδη ανά μετοχή, ταμειακές ροές ανά μετοχή, λογιστική αξία ανά

μετοχή. Είναι εξίσου σημαντικό και προκύπτει από την έρευνα το γεγονός πως η διαίρεση με τον αριθμό των μετοχών δεν αλλάζει τα αποτελέσματα διότι δεν προκύπτει στατιστική σημαντικότητα για την κατηγορία που αφορά τον αριθμό των μετοχών. Άρα τα ΑΦΥ μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κυρίαρχο στοιχείο για την προσέγγιση μέσω της συσχέτισης για την τιμή.

Οι θεσμικοί επενδυτές στρέφονται κυρίως προς εταιρίες με μεγάλες κεφαλοποιήσεις στην αγορά. Αυτή η βαρύτητα που δίνουν οι επενδυτές οδηγεί σε αύξηση των τιμών των μετοχών των εταιριών αυτών σε σχέση με εταιρίες με μικρότερη κεφαλαιοποίηση *ceteris paribus*. Σύμφωνα με τον Plesko (2002) οι εταιρίες με υψηλότερη κεφαλαιοποίηση έχουν περισσότερες διαφορές λογιστικού φόρου και επομένως έχουν περισσότερο ΑΦΥ από εταιρίες με χαμηλότερη κεφαλαιοποίηση. Αυτό συνεπάγεται πως εταιρίες με υψηλότερη κεφαλαιοποίηση έχουν υψηλότερο ΑΦΥ/μετοχή και άρα αυτό επηρεάζει την συσχέτιση που αφορά την τιμή των μετοχών. Τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης δείχνουν ότι ο δείκτης ΑΦΥ προς μετοχή είναι στατιστικά σημαντικότερος έναντι των δεικτών: κέρδη ανα μετοχή, ταμειακές ροές ανα μετοχή, λογιστική αξία ανα μετοχή,

Σκοπός της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι να διορθώνει την επίδραση στους οφειλόμενους φόρους με στόχο την επίτευξη βέλτιστης οικονομικής απόδοσης των επιχειρήσεων Citron (2014).

Σύμφωνα με τους Gatsi et al. (2013) η υποχρεωτικότητα που απορρέει από την αναβαλλόμενη φορολογία εκφράζει τη διαδικασία όπου ο αναβαλλόμενος φόρος που καταχωρείται στον ισολογισμό θα εφαρμοστεί σε μεταγενέστερες λογιστικές περιόδους χρησιμοποιώντας τα έσοδα με το φορολογικό συντελεστή που ισχύει σε μελλοντικές περιόδους και στις οποίες εφαρμόζεται η φορολογική υποχρέωση.

Οι Herbohn et al. (2010) υποστηρίζουν ότι σύμφωνα με το διεθνές λογιστικό πρότυπο 12, η προσέγγιση του ισολογισμού σημαίνει ότι η μέθοδος υποχρέωσης βασίζεται σε προσωρινές διαφορές με τις οποίες διαφορές που προκύπτουν φορολογικής και λογιστικής βάσης απεικονίζονται στον ισολογισμό.

Κατά την εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς όπως επισημαίνει ο Chludek (2011), οι προσωρινές διαφορές του αναβαλλόμενου φόρου μπορεί να περιλαμβάνουν τόσο χρονικές διαφορές όσο και διαφορές που δεν έχουν υπολογιστεί στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Χρησιμοποιώντας την αναβαλλόμενη φορολογική δαπάνη στην τρέχουσα περίοδο θα επηρεαστεί ένα μέρος από τη διανομή κέρδους, το κέρδος που δεν υπόκειται σε

οφειλόμενο φόρο εισοδήματος σε κεφάλαια που δημιουργούνται από το κέρδος μεταξύ των μετόχων Akinyomi & Tasie (2011).

Η μελέτη των Murdoch et al. (2015) χρησιμοποίησε δεδομένα χρονοσειρών από εταιρίες στη βόρεια Αμερική και ανακάλυψαν ότι η αναβαλλόμενη δαπάνη φόρου εισοδήματος ενισχύει την ικανότητα της τρέχουσας δαπάνης φόρου εισοδήματος να προβλέψει μελλοντικές πληρωμές φόρου για περίπου το 40% των επιχειρήσεων.

Μια μελέτη που διεξάχθηκε από τους Bauman & Shaw (2016), σχετικά με τις προσεγγίσεις του Αμερικανικού λογιστικού νόμου στα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς απέδειξε πως η ταξινόμηση όλων των αναβαλλόμενων φόρων ως μη τρέχουσες μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη χρησιμότητα των οικονομικών καταστάσεων για τους επενδυτές μετοχών.

Σύμφωνα με τους Poterba et al. (2007), ο σκοπός της λογιστικής αναβαλλόμενης φορολογίας είναι να ληφθούν υπόψη οι μελλοντικές φορολογικές επιπτώσεις που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα διαφορετικών αρχών αναγνώρισης και μέτρησης των λογιστικών προτύπων έναντι της φορολογικής νομοθεσίας. Άρα ο αναβαλλόμενος φόρος αντιπροσωπεύει μελλοντικές φορολογικές συνέπειες στοιχείων και επιχειρηματικών συναλλαγών που έχουν αναγνωριστεί διαφορετικά στις οικονομικές καταστάσεις από ότι στη φορολογική έκθεση. Με άλλα λόγια οι αναβαλλόμενοι φόροι αντικατοπτρίζουν τους φόρους που θα ήταν πληρωτέοι ή εισπρακτέοι εάν τα στοιχεία και οι υποχρεώσεις της οικονομικής οντότητας διακανονίζονταν στην παρούσα λογιστική τους αξία Hanlon (2005).

Οι Ogbodo et al. (2017) υποστηρίζουν ότι οι αναβαλλόμενοι φόροι προκύπτουν όταν ένα στοιχείο εσόδων ή εξόδων αναφέρεται στη δήλωση φόρου εισοδήματος σε ένα έτος διαφορετικό από το έτος που εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις. Η λογιστική αναβαλλόμενης φορολογίας είναι αποτέλεσμα της αρχής αντιστοίχισης, με στόχο την αναγνώριση των φορολογικών συνεπειών ενός στοιχείου που αναφέρεται στις τρέχουσες οικονομικές καταστάσεις σε μια λογιστική περίοδο σε σχέση με μελλοντική επιμέτρηση και αναγνώριση στο ίδιο στοιχείο Ogbodo et al. (2017). Μέσω της δαπάνης για αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος μπορεί να αναγνωριστεί το πραγματικό έξοδο στο φόρο εισοδήματος που αντιστοιχεί σε λογιστικές δαπάνες και έσοδα Unwaigbe (2016).

Σύμφωνα με τους Haskins & Simko (2011), οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις προκύπτουν γενικά από χρηματοοικονομικά καταγεγραμμένα εισοδήματα που δεν έχουν ακόμη φορολογηθεί, για παράδειγμα στην περίπτωση της

ταχείας φορολογικής απόσβεσης όπου φορολογούνται τα έσοδα μεταφέρονται στο μέλλον με φορολογικούς συντελεστές απόσβεσης που υπερβαίνουν τους λογιστικούς συντελεστές απόσβεσης όπου φορολογούνται τα έσοδα μεταφέρονται στο μέλλον με φορολογικούς συντελεστές απόσβεσης που υπερβαίνουν τους λογιστικούς συντελεστές απόσβεσης. Από την άλλη πλευρά οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις προκύπτουν γενικά ως αποτέλεσμα προηγούμενων δαπανών για χρηματοοικονομική λογιστική παρά για φορολογικούς σκοπούς Chang et al. (2009).

Επομένως τα στοιχεία αναβαλλόμενης φορολογίας αντιπροσωπεύουν διάφορες λογιστικού φόρου που προκύπτουν αυτόματα λόγω διαφορών στη φορολογική νομοθεσία έναντι των λογιστικών αρχών, καθώς και διαφορές λογιστικού φόρου που ενημερώνουν για επιλογές που έγιναν για λογιστικούς σκοπούς.

Ο Weber (2009) ανέφερε πως οι επικριτές της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης υποστηρίζουν ότι αφενός το μεγαλύτερο μέρος των αναβαλλόμενων φόρων δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί στο εγγύς μέλλον ως συνέπεια της επιχειρηματικής λειτουργίας αφετέρου οι περιοδικές επαναλαμβανόμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι μεμονωμένες αναστρεφόμενες προσωρινές διαφορές αντισταθμίζονται από τις προσωρινές διαφορές που δημιουργήθηκαν πρόσφατα στο ίδιο επιχειρηματικό έτος. Τα εμπειρικά στοιχεία σχετικά με το εάν οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων λαμβάνουν υπόψη τις αναβαλλόμενες φορολογικές πληροφορίες είναι μάλλον ασαφή.

Οι Burgstahler et al. (2002) στη μελέτη τους αναφέρουν ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές προσαρμογές ως συνέπεια μιας αλλαγής στον εταιρικό φορολογικό συντελεστή αντικατοπτρίστηκαν στις τιμές των μετοχών με τον ίδιο ρυθμό με τα επαναλαμβανόμενα κέρδη, παρά τις διαφορετικές επιπτώσεις τους στις διαφορετικές επιπτώσεις τους στις μελλοντικές ταμειακές ροές. Κατά συνέπεια από τις μελέτες τους προκύπτει ότι οι επενδυτές δεν περίμεναν τις επιπτώσεις στο εισόδημα λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή που προκλήθηκε από τις αναβαλλόμενες φορολογικές προσαρμογές. Αυτό υποδηλώνει ότι οι επενδυτές είτε δεν είναι εξοικειωμένοι με τους λογιστικούς κανόνες αναβαλλόμενης φορολογίας, την έννοια των αναβαλλόμενων φόρων είτε ότι αγνοούν εντελώς τους αναβαλλόμενους φόρους Plumnee (2003).

Κατά την άποψη του Ihe (2012), φορολογικό κίνητρο είναι η οικονομική ρύθμιση και στρατηγική όπου η κυβέρνηση εγκρίνει ορισμένες εταιρίες ή άτομα να πληρώσουν λιγότερο ή καθόλου φόρο για ορισμένους οικονομικούς λόγους που θα ενθαρρύνουν

την ανάπτυξη. Οι φόροι που καταβάλλονται θεωρούνται ως θυσία από τους φορολογούμενους (ιδιώτες και επιχειρήσεις) που θέτουν το ζήτημα του ποια θα πρέπει να είναι η θυσία κάθε φορολογούμενου και πώς θα πρέπει να μετρηθεί.

Σύμφωνα με τον Visvanathan (1998), η στιγμιαία απώλεια χρησιμότητας όπως μετράται από το παράγωγο της συνάρτησης χρησιμότητας που είναι αποτέλεσμα της φορολογίας θα πρέπει να είναι συνεπής και αν όχι, τότε χρειάζεται προσαρμογή για φορολογική ίση χρησιμότητα. Αυτό συνεπάγεται επομένως ότι οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε πληρωμή φόρου έχουν τη νομική υποστήριξη για να επιλύσουν τις διαφορές φόρου μέσω υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας, προκειμένου να επιτύχουν το καθεστώς της ίσης φορολογικής χρήσης καταργώντας αυθαίρετες φορολογικές ασυνέπειες που στηρίζονται στη θεωρία της ικανότητας πληρωμής Ball & Shivakumar (2005). Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, το κράτος θα έπρεπε να επιβάλλει φόρους στα φυσικά πρόσωπα ανάλογα με το όφελος που τους παρέχεται. Όσο περισσότερα οφέλη αποκομίζει ένα άτομο από τις δραστηριότητες του κράτους, τόσο περισσότερα πρέπει να πληρώνει στην κυβέρνηση. Αυτή η αρχή έχει υποστεί αυστηρή κριτική για τους ακόλουθους λόγους:

Πρώτον, εάν το κράτος διατηρεί μια ορισμένη σχέση μεταξύ των παρεχόμενων οφελών. Ο φόρος, όπως γνωρίζουμε είναι η υποχρεωτική εισφορά που καταβάλλεται στη δημόσια αρχή για την κάλυψη των δαπανών του Δημοσίου και των διατάξεων γενικού οφέλους. Δεν υπάρχει άμεση εξαγορά στην περίπτωση φόρου.

Δεύτερον, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών που πραγματοποιούνται από τον σχιστόλιθο είναι προς το γενικό όφελος των πολιτών του, δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί το όφελος που απολαμβάνει ένα συγκεκριμένο άτομο κάθε χρόνο.

Τρίτον, εάν εφαρμόσουμε αυτή την αρχή στην πράξη, τότε οι φτωχοί θα πρέπει να πληρώσουν τους βαρύτερους φόρους, γιατί επωφελούνται περισσότερο από τις υπηρεσίες του κράτους. Εάν παίρνουμε περισσότερα από τους φτωχούς μέσω φόρων, είναι αντίθετο με την αρχή της δικαιοσύνης;

Η θεωρία της απόδοσης εξηγεί τα βασικά πλαίσια που στηρίζουν την απόδοση και τη βελτίωση της στους οργανισμούς. Η απόδοση ορίζεται ως η ικανότητα να παράγει πολύτιμα αποτελέσματα. Η απόδοση ενός οργανισμού μπορεί να ενισχυθεί μέσω της χρήσης σημαντικού χρόνου και προσπάθειας, αξιοποιώντας προσωπικούς παράγοντες και περιβαλλοντικές καταστάσεις που περιβάλλουν τον οργανισμό Emeni et al. (2018). Τα κίνητρα από αναβαλλόμενους φόρους δικαιολογούν τη βελτίωση της απόδοσης της εταιρίας. Έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες σχετικά με την επίδραση της

αναβαλλόμενης φορολογίας και των οικονομικών επιδόσεων των επιχειρήσεων χρησιμοποιώντας δεδομένα τόσο από ανεπτυγμένες όσο και από αναπτυσσόμενες οικονομίες. Μερικές από αυτές τις μελέτες ανασκοπούνται παρακάτω:

Οι James et al. (2011), πραγματοποίησαν μια μελέτη σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές θέσεις και τα κίνητρα για εταιρική συμπεριφορά γύρω από τις αλλαγές εταιρικού φόρου από το ένα φορολογικό καθεστώς στο άλλο. Συγκέντρωσαν δεδομένα αναβαλλόμενης φορολογικής θέσης για ένα δείγμα μεγάλων εταιριών των ΗΠΑ μεταξύ 1993 και 2004 για να διερευνήσουν πώς αυτές οι θέσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά της εταιρίας πριν και μετά από μια προαναγγελθείσα αλλαγή στον νόμιμο εταιρικό φορολογικό συντελεστή. Τα αποτελέσματά τους υποδηλώνουν ότι οι ετερογενείς αναβαλλόμενες φορολογικές θέσεις των μεγάλων εταιριών των ΗΠΑ δημιουργούν σημαντικές διακυμάνσεις στις βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις των μεταβολών των φορολογικών συντελεστών στα αναφερόμενα κέρδη.

Οι Oloaoye & Bamisaye (2018), εξέτασαν την επίδραση της αναβαλλόμενης φορολογίας και της χρηματοοικονομικής απόδοσης των επιχειρήσεων στη Νιγηρία αναλύοντας την επίδραση τόσο της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης όσο και της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης στην απόδοση των εταιριών που μετρώνται σε όρους κέρδους μετά από φόρους, κέρδη ανά μετοχή, απόδοση περιουσιακών στοιχείων και απόδοση ιδίων κεφαλαίων. Από τη μελέτη τους διαπίστωσαν ότι η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση και η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ασκούν αρνητικό αντίκτυπο στην απόδοση των εταιριών που συμμετείχαν στη μελέτη.

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται για την κοινοποίηση όλων των οικονομικών πληροφοριών της εταιρίας στα ενδιαφερόμενα μέρη, τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά μέρη Rahim et al. (2020). Πληροφορίες για τα κέρδη ως στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας παρέχονται για την αξιολόγηση της απόδοσης της διοίκησης, την εκτίμηση της ικανότητας αντιπροσωπευτικών κερδών μακροπρόθεσμα, την πρόβλεψη κερδών, την εκτίμηση των κινδύνων σε επενδύσεις και πιστώσεις, καθώς και για τη διενέργεια φορολογικού σχεδιασμού έτσι ώστε η φορολογική επιβάρυνση μιας εταιρίας γίνεται μικρή.

Με βάση την υπάρχουσα πραγματικότητα, οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων συχνά εστιάζουν στις πληροφορίες για τα κέρδη χωρίς να δίνουν προσοχή στον τρόπο με τον οποίο δημιουργείται το κέρδος. Herdawati (2015).

Η διοίκηση έχει επίγνωση αυτής της κατάστασης, κυρίως επειδή η απόδοση της μετράται με βάση αυτές τις οικονομικές πληροφορίες. Τα παραπάνω ενθαρρύνουν τη διοίκηση της εταιρίας να εκτελεί δυσλειτουργική συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κερδών Wirabajanti (2006).

Η διαχείριση των κερδών είναι μια προσπάθεια που γίνεται από τη διοίκηση να παρέμβει στην προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων προς όφελος της ίδιας ή της συνδεδεμένης εταιρίας Paramita (2020).

Η διαχείριση των κερδών μπορεί να γίνει μέσω της εξομάλυνσης του εισοδήματος και της μεγιστοποίησης αυτού Scott (2000).

Σύμφωνα με τον Sulistyanto (2008), η διαχείριση κερδών είναι μια προσπάθεια αλλαγής, απόκρυψης και χειραγώγησης των αριθμών στις οικονομικές καταστάσεις και παιχνιδιού με τις λογιστικές μεθόδους και διαδικασίες που χρησιμοποιεί η εταιρία. Η έννοια της διαχείρισης κερδών μπορεί να εξηγηθεί χρησιμοποιώντας τη θεωρία της αντιπροσωπείας. Η θεωρία δηλώνει ότι η πρακτική της διαχείρισης κερδών επηρεάζεται από τη σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του ενδιαφερόμενου και της διοίκησης ως μέρους που διευθύνει τα συμφέροντα. Αυτή η σύγκρουση προκύπτει όταν κάθε μέρος προσπαθεί να επιτύχει το επίπεδο ευημερίας που θέλει.

Οι Kusumawati & Sasongko (2005), δήλωσαν ότι μεταξύ εξωτερικών και εσωτερικών μερών, ως χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, μερικές φορές διάφορα συμφέροντα μπορούν να οδηγήσουν σε συγκρούσεις που μπορεί να βλάψουν μέρη με αμοιβαία συμφέροντα. Η σύγκρουση συμβαίνει επειδή η διοίκηση προσπαθεί να βελτιώσει την ευημερία, ενώ οι μέτοχοι θέλουν να αυξήσουν τον πλούτο τους. Επιπλέον, η διοίκηση επιθυμεί να αποκτήσει την πιο σημαντική δυνατή πίστωση με χαμηλό επιτόκιο. Ταυτόχρονα, οι πιστωτές θέλουν να παρέχουν μόνο πίστωση ανάλογα με τις δυνατότητες της εταιρίας και η διοίκηση επιθυμεί να πληρώσει όσο το δυνατόν λιγότερο φόρο. Αντίθετα, η κυβέρνηση θέλει να εισπράξει όσο το δυνατόν περισσότερους φόρους.

Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει τη διαχείριση των κερδών είναι ο αναβαλλόμενος φόρος Sudirman & Muslim (2018). Αναβαλλόμενος φόρος είναι το ποσό του φόρου εισοδήματος που είναι πληρωτέο ή ανακτήσιμο το επόμενο έτος λόγω προσωρινών διαφορών που ενδέχεται να αφαιρεθούν από την υπόλοιπη αποζημίωση για ζημίες που μπορούν να αποζημιωθούν.

Η αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών επιπτώσεων μειώνει τα καθαρά κέρδη ως αποτέλεσμα της δυνατότητας αναγνώρισης αναβαλλόμενων φορολογικών

εξόδων και αναβαλλόμενων φορολογικών ωφελειών Waluyo (2011). Για μια εταιρία ο φόρος που την βαρύνει είναι ένα στοιχείο κόστους που μειώνει τα κέρδη της εταιρίας γιατί όσο υψηλότερος είναι ο φόρος που βαρύνει την εταιρία τόσο μικρότερο είναι το κέρδος της. Οι εταιρίες αντιμετωπίζουν αντικρουόμενες παρορμήσεις όσον αφορά τη διαχείριση κερδών. Από τη μία πλευρά η διοίκηση της εταιρίας θέλει να εμφανίσει καλή οικονομική απόδοση μεγιστοποιώντας τα αναφερόμενα κέρδη στους μετόχους και σε άλλους εξωτερικούς χρήστες. Ωστόσο από την άλλη πλευρά η διοίκηση της εταιρίας θέλει επίσης να ελαχιστοποιήσει τα αναφερόμενα φορολογητέα κέρδη για φορολογικούς σκοπούς Ettredge (2008). Έτσι τα βήματα που λαμβάνονται στη συνέχεια για να επιτευχθούν και τα δύο είναι η χειραγώγηση των κερδών ώστε να είναι υψηλότερα για την οικονομική αναφορά αλλά όχι για τη φορολογική αναφορά. Η διαφορά μεταξύ λογιστικού και δημοσιονομικού κέρδους μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες στον προσδιορισμό του ποσού του κέρδους. Μπορεί να επηρεάσει τη θέση των οικονομικών καταστάσεων και να προκαλέσει ανισορροπία στο τελικό υπόλοιπο. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να προσαρμοστεί η ισορροπία μεταξύ λογιστικού και δημοσιονομικού κέρδους μέσω της δημοσιονομικής συμφωνίας. Η προσωρινή διαφορά μεταξύ λογιστικού και δημοσιονομικού κέρδους δημιουργεί αναβαλλόμενη φορολογική επιβάρυνση Yulianti (2005). Η διαφορά μεταξύ λογιστικού και δημοσιονομικού κέρδους γίνεται ένα από τα εργαλεία για τη διαχείριση κερδών από τους διευθυντές. Θα αντικατοπτρίζει ένα υψηλότερο επίπεδο πολιτικής διαχειριστών στη χειραγώγηση των κερδών Ettredge (2008). Αρκετοί ερευνητές έχουν μελετήσει αυτήν τη μελέτη όπως οι Aditama & Purwaningsih (2014), και Ulfah (2013), οι οποίοι αποδεικνύουν ότι ο φορολογικός σχεδιασμός έχει θετική και σημαντική επίδραση στη διαχείριση κερδών. Σε αντίθεση με την έρευνα που διεξήχθη από Endriati et al. (2006), Aditama (2013), Setiawan (2015), οι οποίοι διαπίστωσαν ότι ο φορολογικός σχεδιασμός δεν επηρεάζει σημαντικά θετικά τη διαχείριση κερδών.

Επιπλέον, μελέτη που διεξήχθη από Utari (2007), Junery (2016), Tundjung & Haryanto (2015), Lestari (2012), Yulianti (2005), Lukman (2013), Ulfah (2013), διαπίστωσε ότι η διαχείριση των αναβαλλόμενων φόρων είχε σημαντική θετική επίδραση στη διαχείριση των κερδών. Σε αντίθεση με τη μελέτη που διεξήχθη από Setiawan (2015), Amanda & Febrianti (2015), Ningrat (2014), αποδεικνύουν ότι η αναβαλλόμενη φορολογική δαπάνη δεν επηρεάζει σημαντικά την πιθανότητα οι εταιρίες να κάνουν διαχείριση κερδών. Μέχρι τώρα, η διαχείριση κερδών είναι ο πιο αμφιλεγόμενος τομέας στη χρηματοοικονομική λογιστική. Αυτή η έρευνα είναι μια

εξέλιξη που θα ελέγξει και θα αναλύσει τη σχέση μεταξύ του φορολογικού σχεδιασμού και της αναβαλλόμενης φορολογικής δαπάνης στη διαχείριση κερδών.

Η σχέση μεταξύ φορολογικού σχεδιασμού και διαχείρισης κερδών μπορεί εννοιολογικά να εξηγηθεί από τη θεωρία αντιπροσώπων και τη θετική λογιστική θεωρία, που έχουν συζητηθεί στη θεωρία διαχείρισης κερδών. Η θεωρία της αντιπροσωπείας εξηγεί τη σχέση μεταξύ των αντιπροσώπων (διαχείριση εταιρίας) και των εντολέων (ιδιοκτητών). Ο εντολέας είναι το μέρος που εκχωρεί την εξουσία στον αντιπρόσωπο να παρέχει υπηρεσίες για λογαριασμό του εντολέα και ο αντιπρόσωπος είναι το εξουσιοδοτημένο μέρος. Επομένως ο πράκτορας είναι το μέρος που έχει την εξουσία λήψης αποφάσεων και ο εντολέας είναι το μέρος που αξιολογεί τις πληροφορίες. Στη θεωρία της αντιπροσωπείας, τονίζεται να ξεπεραστούν δύο προβλήματα που μπορεί να προκύψουν Darmawati et al. (2004). Συγκεκριμένα, πρώτα προβλήματα αντιπροσώπων που προκύπτουν όταν οι επιθυμίες ή οι στόχοι του εντολέα και του αντιπρόσωπου είναι αντίθετοι και είναι δύσκολο για τον εντολέα για να επαληθεύσετε τι κάνει ο πράκτορας. Δεύτερον το πρόβλημα του επιμερισμού του κινδύνου που προκύπτει όταν ο εντολέας και ο αντιπρόσωπος έχουν διαφορετική στάση απέναντι στον κίνδυνο. Περαιτέρω εξηγήσεις από τους Darmawati et al. (2004), αναφέρουν πως υπάρχουν υποθέσεις σχετικά με την ανθρώπινη φύση, ότι οι άνθρωποι είναι γενικά ιδιοτελείς, οι άνθρωποι έχουν περιορισμένη ικανότητα σκέψης για τις μελλοντικές ανθρώπινες αντιλήψεις και οι άνθρωποι αποφεύγουν πάντα τον κίνδυνο. Αυτές οι τρεις ιδιότητες προκαλούν ότι η αξιοπιστία των πληροφοριών που παράγονται από τον άνθρωπο για άλλους ανθρώπους αμφισβητείται συνεχώς και οι πληροφορίες που υποβάλλονται συνήθως δεν λαμβάνονται από τις πραγματικές συνθήκες της εταιρίας ή καλύτερα γνωστές ως ασύμμετρες πληροφορίες ή πληροφορίες ασυμμετρίας Pramuka & Ujianto (2007), παρέχει ευκαιρίες στους διευθυντές να προβούν σε διαχείριση κερδών.

Είναι διαφορετικό από αυτό που αναφέρθηκε από τους Kusumawati & Sasongko (2005), Aditama & Purwaningsih (2014), που ανέφερε ότι μεταξύ εσωτερικών μερών, ως χρήστες των οικονομικών καταστάσεων σε εταιρίες μερικές φορές υπάρχουν διάφορα συμφέροντα, έτσι ώστε μπορεί να προκαλέσει σύγκρουση και βλάψει τα μέρη που έχουν κοινό συμφέρον. Η σύγκρουση προκύπτει επειδή η διοίκηση προσπαθεί να αυξήσει τον πλούτο, ενώ οι μέτοχοι θέλουν να αυξήσουν τον πλούτο τους. Εν τω μεταξύ, η διοίκηση θέλει να πληρώσει όσο το δυνατόν λιγότερο φόρο και η κυβέρνηση θέλει να εισπράξει όσο το δυνατόν περισσότερους φόρους. Από αυτή την άποψη

Suandy (2008), Aditama & Purwaningsih (2014), δηλώνει ότι με την επιθυμία της διοίκησης να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση και να την καταστήσει όσο το δυνατόν μικρότερη, η διοίκηση τείνει να μειώσει τους φόρους στο ελάχιστο. Αυτή η προσπάθεια ελαχιστοποίησης της φορολογικής επιβάρυνσης ονομάζεται συχνά φορολογικός σχεδιασμός.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με τη θετική λογιστική θεωρία, τρεις αναγνωρισμένες σχέσεις αντιπροσώπευσης Watts & Zimmerman (1986), Aditama & Purwaningsih (2014). Πρώτον, η σχέση μεταξύ της διοίκησης και των ιδιοκτητών (η υπόθεση του σχεδίου μπόνους). Οι λογιστικές μέθοδοι είναι μία μέθοδος που μπορεί να προσαρμόσει το μέγεθος των λογιστικών αριθμών στις οικονομικές καταστάσεις. Γίνεται έτσι ώστε οι διαχειριστές να μπορούν να λαμβάνουν ένα μέγιστο μπόνους κάθε χρόνο. Η επιτυχία της απόδοσης του διευθυντή εξαρτάται από το επίπεδο κέρδους που κερδίζει η εταιρία. Δεύτερον, η σχέση μεταξύ της διοίκησης και των πιστωτών (υπόθεση χρέους προς ίδια κεφάλαια) σχετίζεται με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί η εταιρία στη σύμβαση χρέους. Τα περισσότερα συμβόλαια χρέους έχουν προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ο δανειολήπτης κατά τη διάρκεια της περιόδου σύμβασης. Όταν η εταιρία αρχίζει να αντιμετωπίζει την απειλή αθέτησης των συμβάσεων χρέους, η διοίκηση θα προσπαθήσει να αποφύγει τις συμφωνίες χρέους επιλέγοντας λογιστικές μεθόδους που μπορούν να αυξήσουν τα έσοδα ή τα κέρδη. Επιπλέον, σχετικά με τη σχέση μεταξύ διοίκησης και κυβέρνησης (η πολιτική υπόθεση), λέγεται ότι οι εταιρίες που αντιμετωπίζουν πολιτικό κόστος τείνουν να σχεδιάζουν μειώσεις κερδών για να ελαχιστοποιήσουν το πολιτικό κόστος που πρέπει να επιβαρυνθούν. Το πολιτικό κόστος περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πρέπει να επιβαρύνουν οι εταιρίες σχετικά με τους κυβερνητικούς κανονισμούς: τη φορολογική επιβάρυνση, Η εταιρία θα πραγματοποιήσει όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό φορολογικό σχεδιασμό για να αποκτήσει οικονομικά οφέλη και να αποκτήσει πρόσθετα κεφάλαια από τους επενδυτές μέσω της πώλησης μετοχών της εταιρίας. Το καθεστώς των εταιριών που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο τείνει γενικά να είναι υψηλό προφίλ απ' ότι στις εταιρίες που δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο. Έτσι για να αυξηθεί η αξία των μετοχών της εταιρίας, η διοίκηση παρακινείται να παρέχει τις καλύτερες δυνατές πληροφορίες για την απόδοση της εταιρίας. Ως εκ τούτου, ο φόρος, ο οποίος είναι ένα στοιχείο έκπτωσης κερδών που είναι διαθέσιμο για να μοιραστεί με τους επενδυτές ή να επενδύσει η εταιρία, θα προσπαθήσει από τη διοίκηση να βελτιστοποιήσει τα καθαρά κέρδη της εταιρίας.

Σύμφωνα με τους Scott (2003), Rehobot (2012), η διαχείριση κερδών είναι η ενέργεια της διοίκησης να επιλέγει λογιστικές πολιτικές από ένα συγκεκριμένο πρότυπο, για παράδειγμα, αλλάζοντας τη μέθοδο φθίνοντος υπολοίπου, την ευθεία γραμμή και άλλες μεθόδους και στη συνέχεια συγκρίνοντας όποια είναι μεγαλύτερη το κόστος να μειώσει τα κέρδη της εταιρίας ώστε η εταιρία να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση. Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με τον Yulianti (2005), ο ορισμός της διαχείρισης κερδών είναι μια συμπεριφορά όπου οι μάνατζερ << παίζουν >> με τη συνιστώσα διακριτικών δεδουλευμένων για τον προσδιορισμό του αριθμού των κερδών. Εν τω μεταξύ με την ευρεία έννοια, η διαχείριση κερδών ορίζεται ως η ενέργεια του διαχειριστή να αυξήσει (μειώσει) τα τρέχοντα αναφερόμενα κέρδη μιας μονάδας για την οποία είναι υπεύθυνος ο διαχειριστής, χωρίς αύξηση (μείωση) της μακροπρόθεσμης οικονομικής κερδοφορίας.

Στη συνέχεια ο DjamaInddin (2008), πρότεινε τον ορισμό της διαχείρισης κερδών ως συμπεριφορά που πραγματοποιείται από διευθυντικά στελέχη χρησιμοποιώντας πολιτικές (κριτικές) στη χρηματοοικονομική αναφορά και στη σύνταξη συναλλαγών για να αλλάξουν τις οικονομικές καταστάσεις και να παραπλανήσουν τους ενδιαφερόμενους σχετικά με την οικονομική απόδοση της εταιρίας ή να επηρεάσουν τα συμβατικά αποτελέσματα που εξαρτώνται από τους λογιστικούς αριθμούς που αναφέρονται. Επειδή οι οικονομικές καταστάσεις χρησιμοποιούνται συχνά ως δείκτες αξιολόγησης απόδοσης, η συμπεριφορά διαχείρισης κερδών είναι δυνατή επειδή η διοίκηση έχει πιο ακριβείς πληροφορίες από τον εντολέα. Τα υψηλά κέρδη δείχνουν καλές επιδόσεις για τους επενδυτές και άλλους εξωτερικούς χρήστες. Ωστόσο, τα υψηλά κέρδη θα επηρεάσουν το ποσό της φορολογίας. Δημιουργεί την επιθυμία της διοίκησης να ελαχιστοποιεί τη φορολογική επιβάρυνση εφόσον δεν βγαίνει από τους υπάρχοντες φορολογικούς κανόνες. Αυτή η προσπάθεια ονομάζεται φορολογικός προγραμματισμός.

Σύμφωνα με τον Zain (2003), ο φορολογικός σχεδιασμός είναι μια διαρθρωτική ενέργεια που σχετίζεται με την κατάσταση των πιθανών φορολογικών συνεπειών, η οποία αφορά τον έλεγχο κάθε συναλλαγής με φορολογικές συνέπειες. Ο στόχος είναι πως ο έλεγχος μπορεί να εξορθολογήσει το ποσό του φόρου που μεταφέρεται στην κυβέρνηση, μια νομική πράξη που εξακολουθεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας και όχι στο φορολογικό λαθρεμπόριο.

Επιπλέον, ο Suandy (2008), ορίζει τον φορολογικό σχεδιασμό ως τη διαδικασία οργάνωσης της επιχείρησης ενός φορολογούμενου ή μιας ομάδας φορολογουμένων έτσι

ώστε το φορολογικό χρέος, τόσο το PPh όσο και τα άλλα φορολογικά βάρη, να είναι σε ελάχιστη θέση. Περαιτέρω εξήγηση από τον Suandy (2008), αναφέρει ότι εάν οι παράγοντες που θα χρησιμοποιηθούν για την εξοικονόμηση φόρων είναι γνωστοί στον φορολογικό σχεδιασμό, τότε τα επόμενα βήματα είναι να εφαρμοστούν τόσο επίσημα όσο και υλικά.

Όσον αφορά τις στρατηγικές στις προσπάθειες φορολογικού σχεδιασμού, συγκεκριμένα, πρώτον, η εξοικονόμηση φόρων που είναι μια προσπάθεια των φορολογούμενων να αποφύγουν τις φορολογικές τους οφειλές αποφεύγοντας να αγοράζουν προϊόντα που έχουν φόρο προστιθέμενης αξίας ή μειώνοντας σκόπιμα τις ώρες εργασίας ή εργασίας που μπορούν να γίνουν ώστε το εισόδημα τους να είναι μικρό και να αποφεύγουν έτσι την επιβολή σημαντικών φόρων εισοδήματος. Δεύτερον, η φοροαποφυγή είναι μια προσπάθεια των φορολογούμενων να μην διαπράξουν πράξεις που υπόκεινται σε φόρους ή προσπάθειες που εξακολουθούν να βρίσκονται εντός του πλαισίου των διατάξεων των φορολογικών νόμων και κανονισμών για μείωση του ποσού του πληρωτέου φόρου. Τρίτον, κατακτώντας τους ισχύοντες φορολογικούς κανονισμούς, οι εταιρίες μπορούν να αποφύγουν φορολογικές κυρώσεις, δηλαδή διοικητικές κυρώσεις με τη μορφή προστίμων, τόκων, ή προσαυξήσεων και ποινικών προστίμων ή φυλάκισης. Τέταρτον, η καθυστέρηση της πληρωμής των φορολογικών υποχρεώσεων με την καθυστέρηση της πληρωμής των φορολογικών υποχρεώσεων χωρίς παράβαση των ισχυόντων κανονισμών μπορεί να γίνει με καθυστέρηση πληρωμής φόρου. Η καθυστέρηση αυτή πραγματοποιείται με καθυστέρηση της έκδοσης του τιμολογίου φόρου εκρών μέχρι το επιτρεπόμενο χρονικό όριο. Τέλος, βελτιστοποιεί τις επιτρεπόμενες εκπτώσεις φόρου. Με βάση αυτή την περιγραφή, όσο καλύτερος είναι ο φορολογικός σχεδιασμός, τόσο μεγαλύτερη είναι η κλίμακα διαχείρισης των εταιρικών κερδών.

Ένα από τα φορολογικά σχέδια είναι η ρύθμιση των αναφερόμενων κερδών, ώστε να μπορούν να συμπεριληφθούν στις οδηγίες για τις πρακτικές διαχείρισης κερδών. Από αυτή την άποψη οι Fitriany et al. (2016), αποδεικνύουν ότι ο φορολογικός σχεδιασμός έχει θετική και σημαντική επίδραση στη διαχείριση των κερδών. Έτσι, η υπόθεση διατυπώνεται ως εξής: Εκτός από το φορολογικό σχεδιασμό, η αναβαλλόμενη φορολογική δαπάνη μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό πρακτικών διαχείρισης κερδών που πραγματοποιούνται από τη διοίκηση της εταιρίας. Αναβαλλόμενος φόρος είναι το ποσό του φόρου εισοδήματος που είναι πληρωτέο ή

ανακτήσιμο το επόμενο έτος λόγω προσωρινών διαφορών που ενδέχεται να αφαιρεθούν από την υπόλοιπη αποζημίωση για ζημίες που μπορούν να αποζημιωθούν.

Η αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών επιπτώσεων μειώνοντας το καθαρό κέρδος ή ζημία ως αποτέλεσμα της δυνατότητας αναγνώρισης αναβαλλόμενων φορολογικών εξόδων και αναβαλλόμενων φορολογικών οφελών Walyno (2008). Σύμφωνα με Harnanto (2003), Fitriany et al. (2016), η αναβαλλόμενη δαπάνη φόρου εισοδήματος αναφέρεται στο κόστος που προκύπτει από προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικού κέρδους (κέρδη σε εξωτερικές οικονομικές καταστάσεις) και φορολογητέου εισοδήματος (κέρδη που χρησιμοποιούνται ως βάση για τον υπολογισμό των φόρων). Το φορολογητέο κέρδος συσχετίζεται θετικά με κίνητρα χρηματοοικονομικής αναφοράς έτσι ώστε οι διαχειριστές να μπορούν να διαχειρίζονται τα κέρδη αυξάνοντας η μειώνοντας το ποσό του αναβαλλόμενου φόρου εξόδου που αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έτσι η αναβαλλόμενη φορολογία μπορεί να επηρεάσει τη διαχείριση των κερδών της εταιρίας, επειδή η αναβαλλόμενη φορολογική δαπάνη μπορεί να μειώσει το επίπεδο κερδών της εταιρίας. Σε αυτή τη άποψη, ο Ulfah (2013), έχει αποδείξει στην έρευνα του ότι η αναβαλλόμενη φορολογική δαπάνη έχει θετική επίδραση στη διαχείριση κερδών.

Οι Wills et al. (2014), αναφέρουν πως η λογιστική αναπτύχθηκε για δύο κύριους σκοπούς, αυτή της λογιστικής που αφορά την συλλογή φόρων από το κράτος και αυτή που αφορά την πληροφόρηση για την χρηματοοικονομική κατάσταση των οντοτήτων με σκοπό την ορθή ενημέρωση των χρηστών αυτών των καταστάσεων. Τα χαρακτηριστικά που διέπουν αυτούς τους δύο κύριους σκοπούς είναι παρόμοια, παρ' όλα αυτά όμως υπάρχουν κάποιες διαφορές που μπορούν να οδηγήσουν σε αναβαλλόμενη φορολογία.

Οι φορολογικοί νόμοι ορίζουν τους λογιστικούς κανόνες για τον καθορισμό του φορολογητέου εισοδήματος με σφιχτούς και ξεκάθαρους όρους. Αντίθετα τα Διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς επιτρέπουν στις οντότητες να έχουν ευελιξία όσο αναφορά τον χειρισμό των λογιστικών κανόνων για την τήρηση και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων τους σύμφωνα με όρους οι οποίοι δίνουν τη δυνατότητα περισσότερων του ενός επιλογών και τα οποία είναι στην ευχέρεια των διοικήσεων των οντοτήτων, Barrios et al. (2020), Edeigba et al. (2019).

3.3 Ιστορική Ανασκόπηση Φόρων

Επι τουρκοκρατίας σαφώς και υπήρχαν φόροι (Η ιστορία της φορολογίας στην Ελλάδα), ο κυριότερος εξ αυτών ήταν ο φόρος της δεκάτης. Πρόκειται για φόρο ο οποίος ουσιαστικά χώριζε ένα αγροτεμάχιο σε 10 ίσα μέρη και το 1/10 πήγαινε ως φόρος στον εκπρόσωπο της οθωμανικής εξουσίας (εξού και το όνομα του φόρου). Ένας ακόμη σημαντικός φόρος εκείνης της εποχής θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν ο κεφαλικός. Ο φόρος αυτός επιβαλλόταν σε πληθυσμό μη μουσουλμανικό ο οποίος διέμενε στον Ελληνικό χώρο υποχρεώνοντας τους να πληρώνουν ένα ετήσιο αντίτιμο για να μπορεί να γίνετε αποδεικτική η θρησκεία τους.

Το διάστημα μεταξύ 1821 και 1828 συνέχιζε να υφίσταται φόρος γης ο οποίος υποχρέωνε τον καλλιεργητή να πληρώσει από καρπούς και γενικότερα όλα τα προϊόντα γης το 1/10, ωστόσο επιβλήθηκε και τελωνειακός φόρος ο οποίος μάλιστα ήταν της τάξης του 12% και αποτέλεσε την βασικότερη πηγή εσόδων από φόρους σε εκείνη την περίοδο.

Αργότερα όταν ήλθε στην εξουσία ο βασιλιάς Όθωνας, διατήρησε και αυτός το φόρο της δεκάτης και επέβαλε επιπλέον φορολογία η οποία υπολογιζόταν με βάση την κατοχή στρεμμάτων που κατείχε ο κάθε καλλιεργητής.

Το 1836 προστέθηκε ένας νέος φόρος ο οποίος ονομάστηκε φόρος επιτηδευματιών και ουσιαστικά φορολογούσε όλους τους επιτηδευματίες της εποχής με 5% επι των κερδών της δραστηριότητας τους. Επιπλέον το ίδιο έτος ενεργοποιήθηκαν ακόμα δύο πρόσθετοι φόροι αυτός του φόρου χαρτοσήμου και φόρος επι των οικοδομών.

Αργότερα γύρω στο 1847 διαπιστώνουμε ότι άρχισαν να φορολογούν και επι των οδικών οδών. Συγκεκριμένα ο φόρος με την ονομασία διαπύλια τέλη εφαρμόστηκε από κάθε δήμο και ουσιαστικά φορολογούσε τα εισερχόμενα εμπορεύματα σε αυτών ενώ παράλληλα και για πρώτη φορά δημιουργήθηκαν διόδια μεταξύ της οδού Αθηνών – Πειραιά τα οποία εισέπρατταν 5 λεπτά ανά ζώο.

Στην συνέχεια το 1852 παρατηρούμε ότι εφαρμόστηκε φόρος προσωπικής εργασίας, μια μορφή φορολογίας που δεν λαμβάνει χρηματική αμοιβή από τον πολίτη αλλά αντ' αυτού ορίζει υποχρεωτική εργασία στην οδοποιία για τουλάχιστον 12 ημέρες το χρόνο.

Αργότερα περίπου στο 1877 επιβλήθηκε φόρος περι ανωνύμων εταιριών ύψους 2% επι των κερδών.

Το 1880, επιβλήθηκαν για πρώτη φορά φόρος επι αρωτριώντων ζώων καθώς και φορολογία των τσιγάρων.

Το 1909, εφαρμόζεται για πρώτη φορά γενικός φόρος επι του πραγματικού καθαρού εισοδήματος καθώς και επιβολή τελών μεταβίβασης επι κινητών αξιών.

Το 1919, έρχεται να προστεθεί στην φορολογία των καθαρών εισοδημάτων η φορολογία επι κληρονομιών καθώς και η φορολογία στη δωρεά προικών και κερδών από λαχείο.

Εν συνεχεία μεταξύ 1919 και 1939 αναθεωρήθηκαν και προστέθηκαν μια σειρά από φόρος όπως : τελωνειακοί, τέλη διαφημίσεως, τέλη χαρτοσήμων, φόρος κύκλου εργασιών, τέλη κυκλοφορίας, φόρος περιουσίας, πολεμόσημο, καθώς και ο φόρος πλουτησάντων επι κατοχής.

Περι τις αρχές του 1978 ξεκίνησε και η εναλλακτική φορολόγηση μέσω της καθιέρωσης των τεκμηρίων.

Το 1987 ορίστηκε η επιβολή του Φόρου προστιθέμενης αξίας (κοινός ΦΠΑ) για τα αγαθά και τις υπηρεσίες.

Το 1975 φορολογείται η ακίνητη περιουσία των πολιτών.

Το 1998, καθιερώθηκε το τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας.

3.4 Λογιστική Βάση

Η λογιστική βάση αφορά την απεικόνιση των εσόδων και των εξόδων, με βάση τα διεθνή λογιστικά πρότυπα ή τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα (ν.4308/2014).

3.5 Φορολογική Βάση

Η φορολογική βάση αφορά την απεικόνιση των λογαριασμών εσόδων και εξόδων με βάση τη φορολογική νομοθεσία(ν.4172/2013).

3.6 Προσωρινές Και Μόνιμες Διαφορές

Δεδομένου ότι η λογιστική βάση κάποιες φορές διαφέρει από τη φορολογική βάση, έτσι προκύπτει διαφορά μεταξύ αυτών Νεγκάκης (2015). Οι διαφορές αυτές χωρίζονται

σε προσωρινές και μόνιμες. Για παράδειγμα, προσωρινή διαφορά μπορεί να προκύψει από τις προβλέψεις για αποζημίωση, προσωπικού λόγω εξόδου από την οντότητα, διότι λογιστικά αναγνωρίζονται κανονικά αφού καθίστανται δεδουλευμένες ενώ με βάση τη φορολογική νομοθεσία μπορούν να αναγνωριστούν εφόσον καταβληθούν. Έτσι από το ανωτέρω γεγονός προκύπτει προσωρινή διαφορά.

Από την άλλη πλευρά υπάρχουν και γεγονότα τα οποία οδηγούν σε μόνιμες διαφορές. Για παράδειγμα, μια δαπάνη που πραγματοποιεί η οντότητα αλλά φορολογικά δεν εκπίπτει σαν έξοδο στις οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας αυτομάτως δημιουργεί μια μόνιμη διαφορά μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης.

3.7 Αναβαλλόμενη Φορολογία

Πλέον πάρα πολλές χώρες ανά το κόσμο συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς Νεγκάκης (2015). Για το λόγω αυτό το λογιστικό αποτέλεσμα πολλές φορές διαφέρει από το φορολογικό.

Συγκεκριμένα, η εταιρία συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις και από εκεί προκύπτει το λογιστικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία). Μετά από αυτό μέσω της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης όπου εκεί καταγράφονται έξοδα τα οποία δεν εκπίπτουν φορολογικά, προκύπτει το φορολογητέο αποτέλεσμα. Επομένως από αυτή τη διαδικασία προκύπτει πολλές φορές διαφορά μεταξύ λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος. Οι διαφορές αυτές μπορεί να είναι προσωρινές ή μόνιμες. Εφόσον προκύψουν προσωρινές διαφορές τότε προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογία. Η αναβαλλόμενη φορολογία μπορεί να είναι είτε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση είτε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Άρα λοιπόν τα λογιστικά κέρδη πρέπει να περιλαμβάνουν την αναβαλλόμενη φορολογία είτε χρεωστική είτε πιστωτική με σκοπό να προσδιοριστεί ορθά το αποτέλεσμα.

3.8 Παράδειγμα Προσωρινής Διαφοράς – Αναβαλλόμενης Φορολογικής Υποχρέωσης Από Αναμόρφωση

Έστω μια εταιρία η οποία μετά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζει λογιστικά κέρδη σύμφωνα με τους κανόνες των διεθνών λογιστικών προτύπων ύψους 100χιλ€.

Στη συνέχεια η εταιρία προχωρά σε κατάρτιση φορολογικής αναμόρφωσης για να συμμορφωθεί με τους φορολογικούς νόμους της χώρας και καταλήγει σε φορολογικά αποτέλεσμα ύψους 80000€. Η διαφορά που προκύπτει αφορά σε τόκους εισπρακτέους οι οποίοι δεν έχουν εισπραχθεί και κατά συνέπεια δεν φορολογούνται στη τρέχουσα χρήση. Από τα ανωτέρω γεγονότα προκύπτει αναβαλλόμενος φόρος, αν υποθέσουμε ότι ο φορολογικός συντελεστής είναι 20% τότε:

$$\text{Με βάση τα λογιστική βάση, } 100\text{χιλ.€} \times 20\% = 20.000\text{€}$$

$$\text{Ενώ με βάση τη φορολογική βάση, } 80\text{χιλ.€} \times 20\% = 16.000\text{€}$$

Επομένως προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογία ίση με: 20χιλ€ - 16χιλ€ = 4χιλ€, δεδομένου ότι ο φόρος με βάση τη φορολογική βάση είναι μικρότερος από το φόρο με βάση τη λογιστική βάση η αναβαλλόμενη φορολογία που προκύπτει είναι υποχρέωση για την εταιρία.

Παρακάτω παρατίθενται οι λογιστικές εγγραφές για το φορολογικό αποτέλεσμα

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 20.000€

ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 4.000€

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 16.000€

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

3.9 Παράδειγμα Προσωρινής Διαφοράς – Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης Από Αναμόρφωση

Έστω μια εταιρία η οποία μετά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζει λογιστικά κέρδη σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ύψους 100χιλ€. Στη συνέχεια η εταιρία καταρτίζει τον πίνακα φορολογικής αναμόρφωσης για να προσδιορίσει το φορολογικό αποτέλεσμα της το οποίο ανέρχεται σε 120χιλ€. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ λογιστικού και φορολογικού κέρδους αφορά σε μη

καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές οι οποίες σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία μπορούν να εκπέσουν φορολογικά μόνο εφόσον καταβληθούν. Από το ανωτέρω γεγονός προκύπτει αναβαλλόμενος φόρος, αν υποθέσουμε ότι ο φορολογικός συντελεστής είναι 20% τότε:

Με βάση τη λογιστική βάση, $100\text{χιλ€} \times 20\% = 20.000\text{€}$

Ενώ με βάση τη φορολογική βάση, $120\text{χιλ€} \times 20\% = 24.000\text{€}$

Επομένως προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογία ίση με: $24\text{χιλ€} - 20\text{χιλ€} = 4\text{χιλ€}$, δεδομένου ότι ο φόρος με βάση τη φορολογική βάση είναι μεγαλύτερος από το φόρο με βάση τη λογιστική βάση η αναβαλλόμενη φορολογία που προκύπτει είναι απαίτηση για την εταιρία.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 20.000€

ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 4.000€

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 24.000€

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

3.10 Παράδειγμα Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης Με Βάση Διαφορετικό Χειρισμό Αποσβέσεων

Παρακάτω θα διαπιστώσουμε πώς προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογία εφόσον μια οντότητα επιλέξει διαφορετική ωφέλιμη ζωή για απόσβεση μηχανολογικού εξοπλισμού από αυτή που ορίζει η φορολογική νομοθεσία. Συγκεκριμένα η φορολογική νομοθεσία σύμφωνα με το ν.4172/2013, ορίζει πώς ο μηχανολογικός εξοπλισμός για τις αποσβέσεις μηχανολογικού εξοπλισμού πλην Η/Υ είναι 10% κατ' έτος, δηλαδή το μηχάνημα αποσβένεται πλήρως σε 10 έτη. Από την άλλη πλευρά η διοίκηση της οντότητας για σκοπούς επεξήγησης της αναβαλλόμενης φορολογίας ως υποθέσουμε ότι κατά τη κρίση της, (ΔΛΠ16), θεωρεί πως η ωφέλιμη ζωή του παγίου είναι τα 5 έτη και ακολουθεί τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης. Για να απλοποιήσουμε το παράδειγμα μας ως ορίσουμε αριθμητικά δεδομένα με σκοπό την ευκολότερη κατανόηση του. Θεωρούμε λοιπόν πώς το μηχάνημα αγοράστηκε από την οντότητα την 1/1/2010 με αξία κτήσης 10εκ€. Σύμφωνα με το ν.4172/13 η φορολογία των

οντοτήτων στην χώρα μας πραγματοποιείται σύμφωνα με συντελεστές κλίμακας κερδοφορίας. Για σκοπούς απλοποίησης του παραδείγματος μας ας υποθέσουμε ότι ο φορολογικός συντελεστής είναι σταθερός και ίσος με 20%. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά όλες οι πληροφορίες που δόθηκαν μέχρι στιγμής από το ανωτέρω παράδειγμα.

Πίνακας 1 – Συντελεστές απόσβεσης φορολογικής και λογιστικής βάσης

ΕΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΩΦΕΛΙΜΗ ΖΩΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	ΩΦΕΛΙΜΗ ΖΩΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ
1/1/2010	10.000.000€	10 ΕΤΗ	10%	5 ΕΤΗ	20%

Τώρα ας υποθέσουμε πώς η οντότητα 31/12/2010 συντάσσει τις οικονομικές καταστάσεις τις από τις οποίες προκύπτει λογιστικό κέρδος προ φόρων και αποσβέσεων ύψους 5εκ€.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά όλες οι νέες πληροφορίες που προκύπτουν από τα ανωτέρω γεγονότα.

Πίνακας 2 – Καθαρό αποτέλεσμα με φορολογική βάση

ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	ΑΞΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
5.000.000€	1.000.000€	4.000.000€	20%	3.200.000€

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα παρατηρούμε πώς οι αποσβέσεις με βάση τη φορολογική βάση ανέρχονται σε 1εκ€ αφού η ωφέλιμη ζωή του μηχανήματος ορίζεται σε 10 έτη (συντελεστής απόσβεσης 10%). Άρα λοιπόν το κέρδος προ φόρων για την οντότητα ανέρχεται σε 4εκ€ και το καθαρό αποτέλεσμα σε 3,2εκ€.

Πίνακας 3 – Καθαρό αποτέλεσμα με λογιστική βάση

ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	ΑΞΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΣΒΕΣΗ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
5.000.000€	2.000.000€	3.000.000€	20%	2.400.000€

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα παρατηρούμε πώς οι αποσβέσεις με βάση την απόφαση της διοίκησης ανέρχονται σε 2εκ€ αφού η ωφέλιμη ζωή του μηχανήματος ορίζεται σε 5 έτη (συντελεστής απόσβεσης 20%). Άρα λοιπόν το κέρδος προ φόρων για την οντότητα ανέρχεται σε 3εκ€ και το καθαρό αποτέλεσμα σε 2,4εκ€.

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των ανωτέρω πινάκων προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Διαφορά μεταξύ φορολογικής και λογιστικής απόσβεσης:

$$|2\text{εκ€} - 1\text{εκ€}| = |1\text{εκ€}|$$

Διαφορά μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης στο κέρδος προ φόρων:

$$|3\text{εκ€} - 4\text{εκ€}| = |1\text{εκ€}|$$

Διαφορά μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης στο καθαρό αποτέλεσμα:

$$|2,4\text{εκ€} - 3,2\text{εκ€}| = |1,2\text{εκ€}|$$

Συνεπώς από τα ανωτέρω προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση όπως συνοψίζεται και στο παρακάτω πίνακα

Πίνακας 4 – Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση

ΤΡΕΧΩΝ ΦΟΡΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ
800.000€	600.000€	200.000€

Μετά την παρουσίαση του τελευταίου κατά σειρά πίνακα μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα οικονομικά αποτελέσματα μέσα από την διαδικασία που παρουσιάσαμε. Η αναβαλλόμενη φορολογία είναι ένα σημαντικό γεγονός που δημιουργείται από αποφάσεις που λαμβάνει η διοίκηση και κατά συνέπεια επηρεάζει σημαντικούς παράγοντες σε μια οντότητα όπως: ρευστότητα, καθαρό αποτέλεσμα κ.α.

Για να το αναλύσουμε λίγο εκτενέστερα και να αντιληφθούμε την διαφοροποίηση που προκύπτει από τη διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης μπορούμε να συγκρίνουμε τους παρακάτω οικονομικούς δείκτες.

3.11 Παράδειγμα Αναβαλλόμενης Φορολογικής Υποχρέωσης Με Βάση Διαφορετικό Χειρισμό Αποσβέσεων

Στο προηγούμενο παράδειγμα αναπτύχθηκε εκτενώς η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Τώρα θα αναπτυχθεί παράδειγμα με αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση. Έστω ότι η εταιρία Β αγόρασε μηχάνημα αξίας 500χιλ€. Σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία (ν.4172/13), το μηχάνημα έχει ωφέλιμη ζωή 10 έτη και συνεπώς αποσβένεται με συντελεστή 10%. Η διοίκηση της εταιρίας όμως θεωρεί πως η ωφέλιμη ζωή του μηχανήματος είναι 20 έτη και συνεπώς αποσβένεται με συντελεστή 5%.

Έστω ότι τα κέρδη προ φόρων και αποσβέσεων είναι 950χιλ€ και ο φορολογικός συντελεστής είναι 20%.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι πληροφορίες με βάση τη φορολογική βάση.

Πίνακας 5 – Καθαρό αποτέλεσμα με φορολογική βάση

ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΟΦΕΛΙΜΗ ΖΩΗ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ
500.000€	10 ΕΤΗ	10%	50.000€	950.000€	20%	760.000€

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας με βάση τη λογιστική βάση

Πίνακας 6 – Καθαρό αποτέλεσμα με λογιστική βάση

ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ	ΟΦΕΛΙΜΗ ΖΩΗ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ
500.000€	20 ΕΤΗ	5%	25.000€	975.000€	20%	780.000€

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των ανωτέρω πινάκων προκύπτουν τα εξής:

Διαφορά μεταξύ φορολογικής και λογιστικής απόσβεσης

$$50\text{χιλ€} - 25\text{χιλ€} = 25\text{χιλ€}$$

Διαφορά μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης στο κέρδος προ φόρων

$$950\text{χιλ€} - 975\text{χιλ€} = | 25\text{χιλ€} |$$

Διαφορά μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης στο καθαρό αποτέλεσμα

$$760\text{χιλ€} - 780\text{χιλ€} = | 20\text{χιλ€} |$$

Συνεπώς από τα ανωτέρω προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση όπως συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα

Πίνακας 7 – Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση

ΤΡΕΧΩΝ ΦΟΡΟΣ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ	ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ
190.000€	195.000€	5.000€

3.12 Ομάδα Δεικτών – Αποδόσεως Και Αποδοτικότητας

Δείκτης: Καθαρά Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως / Πωλήσεις

- Έστω ότι οι πωλήσεις την εταιρίας ανήλθαν στο ποσό των 40εκ€ και τα καθαρά αποτελέσματα με βάση τη φορολογική βάση ανήλθαν στο ποσό των 3,2εκ€, Επομένως:

$$\text{Καθαρά Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως / Πωλήσεις} = 3,2 / 40 = 0,08 \text{ ή } 8\%$$

- Έστω τώρα ότι η εταιρία ακολούθησε τη λογιστική βάση και συνεπώς κατέληξε σε καθαρό αποτέλεσμα ύψους 2,4εκ€. Επομένως:

$$\text{Καθαρά Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως / Πωλήσεις} = 2,4 / 40 = 0,06 \text{ ή } 6\%$$

Διαπιστώνουμε ότι ο δείκτης με βάση τη φορολογική βάση ανέρχεται σε 8% ενώ με βάση τη λογιστική βάση σε 6%, αυτό σημαίνει πως η εταιρία με βάση τη φορολογική βάση δείχνει μια εικόνα πιο επικερδής για την επιχείρηση αφού έχει μια απόδοση της τάξης του 8% έναντι της λογιστικής βάσης η οποία καταλήγει σε μια απόδοση της τάξης του 6%. Άρα μόνο μέσα από τη διαφορά πολιτικής που μπορεί να ακολουθήσει η οντότητα όσο αναφορά το συντελεστή αποσβέσεις για το μηχάνημα που αγόρασε καταφέρνει να διαφοροποιήσει το καθαρό κέρδος κατά 800χιλ€ ή αλλιώς την διαφοροποίηση στην απόδοση κατά 2%.

Δείκτης: Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσεως πρό φόρων / Ίδια κεφάλαια

Για σκοπούς του παραδείγματος υποθέτουμε ότι τα ίδια κεφάλαια ανέρχονται σε 100εκ€.

- Τα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων με βάση τη φορολογική βάση ανήλθαν στο ποσό των 4εκ€. Επομένως,
Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσεως προ φόρων / Ίδια κεφάλαια = $4 / 100 = 0,04$
ή 4%
- Σύμφωνα τώρα με την λογιστική βάση τα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων ανήλθαν στο ποσό των 3εκ€. Επομένως,
Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσεως προ φόρων / Ίδια κεφάλαια = $3 / 100 = 0,03$
ή 3%

Διαπιστώνουμε ότι ο δείκτης σύμφωνα με τη φορολογική βάση ανέρχεται σε 4% ενώ με βάση τη λογιστική βάση ανέρχεται σε 3%. Με βάση τη διαφορά που έχουν οι δύο βάσεις διαφοροποιεί το καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων κατά 1εκ€ ή 1% διαφοροποιημένη απόδοση όσο αναφορά την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων.

3.13 Χειραγώγηση Των Κερδών

Η χειραγώγηση των κερδών μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για την ωραιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων. Ουσιαστικά η χειραγώγηση των κερδών πραγματοποιείται για να χειραγωγηθεί εν συνεχεία η αξία της εταιρίας μέσω της αξίας της τιμής της μετοχής. Έπειτα από έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε Ελληνικές επιχειρήσεις (χειραγώγηση των κερδών) διαπιστώθηκε πως οι εταιρίες εμφανίζουν διαχρονική αύξηση στα αποτελέσματα τους. Συγκεκριμένα, από την μελέτη προέκυψε πως ενώ περίπου 5627 εταιρίες στην Ελλάδα παρουσιάζουν λειτουργικές ζημίες (οριακές) και 4976 εταιρίες εμφανίζουν λειτουργικά κέρδη (οριακά). Αντίθετα όταν εξετάστηκε το αποτέλεσμα προ φόρων για τις ίδιες εταιρίες το ίδιο χρονικό διάστημα προέκυψε πως 5292 οντότητες εμφανίζουν κέρδη προ φόρων (οριακά) ενώ 5058 εταιρίες εμφανίζουν ζημίες προ φόρων (οριακές).

Επομένως, η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα πως μέσω των λογαριασμών εκτάκτων εσόδων και εξόδων χειραγωγούνται τα αποτελέσματα, αφού για την μεσολάβηση από τα λειτουργικά αποτελέσματα στα αποτελέσματα προ φόρων μεσολάβησαν οι συγκεκριμένοι λογαριασμοί.

Οι οικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων περιλαμβάνουν: τον ισολογισμό, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, τις μεταβολές ιδίων κεφαλαίων, την κατάσταση ταμειακών ροών και τις σημειώσεις. Πολλοί επενδυτές εξετάζουν τις οικονομικές καταστάσεις των εταιριών και μέσα από αυτή τη διαδικασία εξάγουν συμπεράσματα για τις οντότητες και αποφασίζουν που θα επενδύσουν τα κεφάλαια τους. Έτσι λοιπόν οι διευθυντές των οντοτήτων γνωρίζοντας τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνουν τις αποφάσεις οι επενδυτές προσπαθούν να βελτιώσουν την εικόνα της εταιρίας για να γίνει πιο ελκυστική για επενδύσεις. Τα κέρδη των εταιριών είναι από τους σημαντικότερους παράγοντες για έναν επενδυτή γιατί από εκεί προκύπτει η δυναμική της εταιρίας καθώς επίσης και τα τυχόν μερίσματα που λαμβάνουν οι μέτοχοι, αφού αυτά υπολογίζονται ως ποσοστό επι των κερδών Alexander et al. (2017), p 8-14.

Η ανάπτυξη αναφέρεται σε γεγονότα που οδηγούν μια οντότητα στην αύξηση των εσόδων της μέσω των λειτουργικών της δραστηριοτήτων. Ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης σε μια εταιρία θα οδηγήσει τον διευθυντή σε αναζήτηση χειραγώγησης των κερδών, θα προσπαθήσει, δηλαδή, να μειώσει την κερδοφορία της εταιρίας σήμερα με σκοπό αυτή να διατεθεί σε επόμενη περίοδο, η οποία, θα εμφανίζει χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης Zouari et al. (2012).

Έχει διατυπωθεί από τους Nozarpour & Norouzi (2015), ότι οι μεγάλες οντότητες είναι προφανές πως έχουν μεγαλύτερες ανάγκες από χρηματικά διαθέσιμα για τη λειτουργία τους. Το γεγονός αυτό πολλές φορές ωθεί τις διοικήσεις των οντοτήτων να προβούν σε χειραγώγηση των κερδών με σκοπό να προσελκύσουν περισσότερους επενδυτές και άρα να κερδίσουν περισσότερα χρήματα μέσω των επενδυτών.

Οι δείκτες που σχετίζονται με την κερδοφορία χρησιμοποιούνται για να διαπιστωθεί αν η εταιρία έχει ισχυρή κερδοφορία από τη δραστηριότητα της. Εύλογα λοιπόν αντιλαμβάνεται κανείς πως αν οι δείκτες κερδοφορίας δεν εμφανίζουν ικανοποιητικά ποσοστά τότε ο διευθυντής ενδεχομένως να χρησιμοποιήσει τη χειραγώγηση των κερδών για να ωραιοποιήσει τις τιμές τους Gunawan et al. (2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Η μελέτη που ακολουθεί προσπαθεί να ερμηνεύσει εάν και κατά πόσο μπορεί η χειραγώγηση των αποτελεσμάτων μέσω της αναβαλλόμενης φορολογίας μπορεί να επηρεάσει την τιμή της μετοχής. Για την παρακάτω εφαρμογή συλλέχθηκαν δεδομένα από πέντε μεγάλες εταιρίες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών. Τα δεδομένα αυτά αφορούν αφενός τα αποτελέσματα προ φόρων και αφετέρου την τιμή της μετοχής για δέκα έτη. Αρχικά μέσω της συνάρτησης της συσχέτισης προσπαθούμε να αντιληφθούμε το κατά πόσο οι δύο αυτές τιμές συσχετίζονται. Στη συνέχεια, εφόσον διαπιστωθεί ότι υπάρχει κάποιου είδους συσχέτιση προχωράμε σε εφαρμογή της γραμμικής παλινδρόμησης για να λάβουμε περεταίρω απαντήσεις για το εάν τα αποτελέσματα προ φόρων επηρεάζουν την τιμή της μετοχής της εταιρίας.

4.2 Μεθοδολογία Μελέτης Περίπτωσης

Η μελέτη που ακολουθεί θα εξετάσει το κατά πόσο υπάρχει συσχέτιση μεταξύ Αποτελεσμάτων προ φόρων και χρηματιστηριακής τιμής μετοχής. Αν δηλαδή μια μεταβολή στα αποτελέσματα προ φόρων μίας οντότητας, επηρεάζει, και σε πιο βαθμό την τιμή της μετοχής. Για την πραγματοποίηση της μελέτης θα χρησιμοποιήσουμε την παρακάτω συνάρτηση για την εύρεση του συντελεστή συσχέτισης.

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \sqrt{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}}$$

- r = Συσχέτιση
- X_i = Αποτελέσματα προ φόρων
- Y_i = Χρηματιστηριακή τιμή μετοχής

- $\bar{x}$ = Μέσος όρος X_i
- $\bar{y}$ = Μέσος όρος Y_i

Με βάση τον ανωτέρω τύπο για την εύρεση της συνάρτησης μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα για την συσχέτιση όπως αυτά αναλύονται παρακάτω.

Αν $r = \pm 1$ υπάρχει τέλεια γραμμική συσχέτιση.

Αν $-0,3 \leq r < 0,3$ δεν υπάρχει γραμμική συσχέτιση.

Αν $-0,5 < r \leq -0,3$ ή $0,3 \leq r < 0,5$ υπάρχει ασθενής γραμμική συσχέτιση.

Αν $-0,7 < r \leq -0,5$ ή $0,5 \leq r < 0,7$ υπάρχει μέση γραμμική συσχέτιση.

Αν $-0,8 < r \leq -0,7$ ή $0,7 \leq r < 0,8$ υπάρχει ισχυρή γραμμική συσχέτιση.

Αν $-1 < r \leq -0,8$ ή $0,8 \leq r < 1$ υπάρχει πολύ ισχυρή γραμμική συσχέτιση.

Επίσης αν το αποτέλεσμα της συσχέτισης είναι θετικό τότε υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών, δηλαδή, τα μεγέθη κινούνται ανάλογα (μια αύξηση της μεταβλητής x θα οδηγήσει σε αύξηση της μεταβλητής y). Από την άλλη πλευρά αν το αποτέλεσμα της συσχέτισης είναι αρνητικό τότε υπάρχει αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών, δηλαδή, τα μεγέθη κινούνται αντιστρόφως ανάλογα (μια αύξηση της μεταβλητής x θα οδηγήσει σε μείωση της μεταβλητής y).

Η μελέτη που ακολουθεί αφού προσδιορίσει το συντελεστή συσχέτισης και κρίνει πως υπάρχει σημαντική συσχέτιση τότε θα προχωρά σε εφαρμογή απλής γραμμικής παλινδρόμησης ούτως ώστε να εξάγει συμπεράσματα που αφορούν: το προσαρμοσμένο συντελεστή συσχέτισης, το p – value καθώς και τις τιμές των παραμέτρων του μοντέλου.

Το δείγμα που επιλέχθηκε αφορά πέντε εταιρίες από το χρηματιστήριο Αθηνών. Πιο συγκεκριμένα επιλέχθηκαν πέντε από τις μεγαλύτερες εταιρίες οι οποίες δραστηριοποιούνται στον Ελληνικό χώρο. Τα δεδομένα εξετάζουν τα οικονομικά έτη 2012 έως 2021. Τα ανωτέρω έτη επιλέχθηκαν με γνώμονα την ύπαρξη αναβαλλόμενης φορολογίας στις οικονομικές καταστάσεις και των πέντε εταιριών που είναι υπό εξέταση. Οι εταιρίες αυτές έχουν διαφορετικές λειτουργικές δραστηριότητες, για να διαπιστωθεί αν σε διαφορετικούς κλάδους διαφέρει ο βαθμός συσχέτισης μεταξύ αποτελεσμάτων προ φόρων με την χρηματιστηριακή τιμή τους. Έτσι λοιπόν οι εταιρίες που επιλέχθηκαν είναι :

- Coca – Cola 3E Ελλάδας Α.Β.Ε.Ε.
Κύρια δραστηριότητα: παραγωγή αναψυκτικών και χυμών
- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Κύρια δραστηριότητα: τηλεπικοινωνίες
- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.
Κύρια δραστηριότητα: Οργάνωση, λειτουργία και διεξαγωγή τυχερών παιχνιδιών
- ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε.
Κύρια δραστηριότητα: Βιομηχανική και ενεργειακή εταιρία
- ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Κύρια δραστηριότητα: Δύλιση, Εφοδιασμός και πωλήσεις πετρελαιοειδών

4.3 Η Περίπτωση της Coca Cola

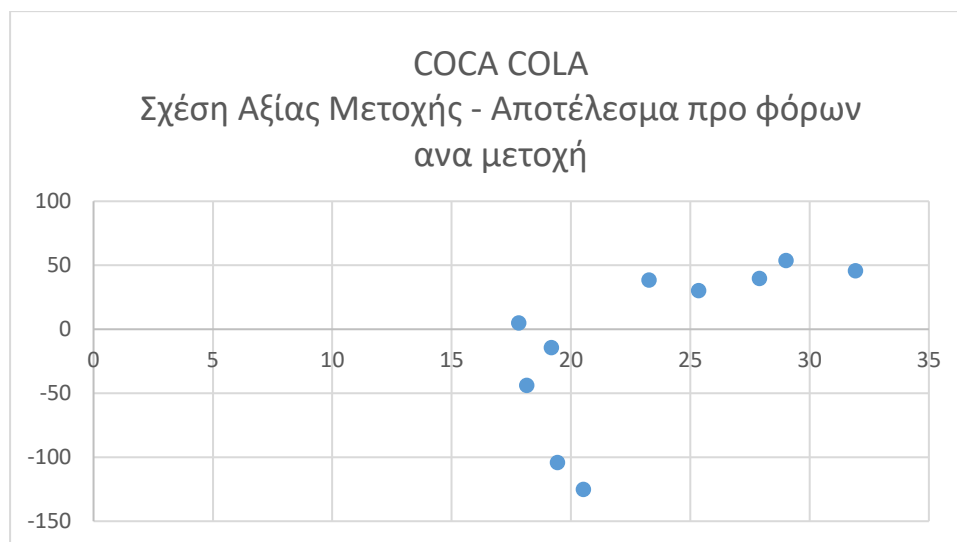
Παρακάτω απεικονίζονται τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας Coca – Cola 3E Ελλάδας Α.Β.Ε.Ε.

Πίνακας 8 – Coca cola, Αποτελέσματα προ φόρων

ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ
2012	19,44	-104
2013	20,52	-125
2014	18,15	-44
2015	19,18	-14
2016	17,82	5
2017	25,35	30
2018	27,9	40
2019	31,92	46
2020	23,27	39
2021	29,01	54

Σύμφωνα με τα ανωτέρω δεδομένα μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ένα διάγραμμα διασποράς μέσω του προγράμματος Microsoft excel, για να διαπιστώσουμε με την βοήθεια του διαγράμματος αν υπάρχει γραμμική συσχέτιση μεταξύ των δύο

μεταβλητών. Έτσι λοιπόν όπως προκύπτει και από το παρακάτω διάγραμμα, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει γραμμική συσχέτιση μεταξύ της τιμής της μετοχής και των αποτελεσμάτων προ φόρων.

Διάγραμμα 1 – Coca Cola

Στη συνέχεια χρησιμοποιώντας τη συνάρτηση Correl μέσω του προγράμματος Microsoft excel έχουμε:

$$r = +0,67$$

Διαπιστώνουμε λοιπόν πως υπάρχει μια ισχυρή θετική γραμμική συσχέτιση μεταξύ των αποτελεσμάτων προ φόρων και της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής. Διαφορετικά θα μπορούσαμε να πούμε πως για τα έτη 2012 έως και 2021 τα αποτελέσματα προ φόρων ανά μετοχή επηρεάζουν κατά ένα μεγάλο ποσοστό τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής. Επιπλέον υπενθυμίζουμε όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω πως τα αποτελέσματα προ φόρων επηρεάζονται άμεσα από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση και την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

Έτσι λοιπόν μια αύξηση στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα οδηγούσε σε μείωση των αποτελεσμάτων προ φόρων ενώ μια αύξηση στην αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα οδηγούσε σε αύξηση των αποτελεσμάτων προ φόρων.

Δεδομένου ότι ο συντελεστής συσχέτισης είναι αρκετά ισχυρός θα προχωρήσουμε σε εφαρμογή της γραμμικής παλινδρόμησης μέσω του προγράμματος excel για να

εξάγουμε περαιτέρω συμπεράσματα μέσω των παραμέτρων της συνάρτησης παλινδρόμησης, της τιμής p – value καθώς και του συντελεστή προσδιορισμού r^2 .

Στατιστικά παλινδρόμησης									
Πολλαπλές	0,670162883								
R Τετράγωνο	0,44911829								
Προσαρμογή	0,380258076								
Τυπικό σφ	3,965881074								
Μέγεθος δείγματος	10								
ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ									
	βαθμιαί ελευθερίας	SS	MS	F	σημαντικότητα F				
Παλινδρόμηση	1	102,5821385	102,5821385	6,522173908	0,033970265				
Υπόλοιπο	8	125,8257015	15,72821269						
Σύνολο	9	228,40784							
	Συντελεστής	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P	Κατώτερο 95%	Υψηλότερο 95%	Κατώτερο 95,0%	Υψηλότερο 95,0%	
Τεταγμένη	23,64264832	1,263227059	18,71607179	6,85786E-08	20,72964149	26,55565514	20,72964149	26,55565514	
Μεταβλητή	0,052611025	0,020600633	2,553854716	0,033970265	0,005105879	0,10011617	0,005105879	0,10011617	

Η συνάρτηση της παλινδρόμησης σύμφωνα με τα ανωτέρω αποτελέσματα είναι:

$$Y = 23,64 + 0,05X,$$

Επομένως για μια ποσοστιαία μεταβολή του X , δηλαδή, των αποτελεσμάτων προ φόρων θα υπάρξει ταυτόχρονη μεταβολή του Y (χρηματιστηριακή τιμή) κατά 0,05 μονάδες, αφού η παράμετρος (β) στο μοντέλο παίρνει την τιμή 0,05.

Επιπλέον παρατηρούμε πως ο συντελεστής r^2 παίρνει την τιμή 0,44. Αυτό σημαίνει πως το μοντέλο εξηγεί τις μεταβολές της Y οι οποίες επηρεάζονται από της μεταβολές της X σε ποσοστό 44%. Με άλλα λόγια, το μοντέλο εξηγεί τις μεταβολές της μεταβλητής Y σε ποσοστό 44%. Το ανωτέρω γεγονός είναι λογικό να συμβαίνει δεδομένου ότι υπάρχουν περισσότεροι του ενός παράγοντες που επηρεάζουν την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής πέρα από τα αποτελέσματα προ φόρων.

Τέλος, σχετικά με τη στατιστική σημαντικότητα του μοντέλου θα πρέπει να εξετάσουμε αν η τιμή p – value είναι μικρότερη από το 0,05 ή 5%. Με βάση τα αποτελέσματα που εξαγάγαμε από το excel διαπιστώνουμε πως το p – value για την παράμετρο β είναι ίσο με 0,03, δηλαδή μικρότερο από το 0,05. Αυτό σημαίνει πως ο συντελεστής β είναι στατιστικά σημαντικός. Με άλλα λόγια υπάρχει μια συστηματική σχέση μεταξύ του x και του y , δηλαδή το x πράγματι επηρεάζει το y .

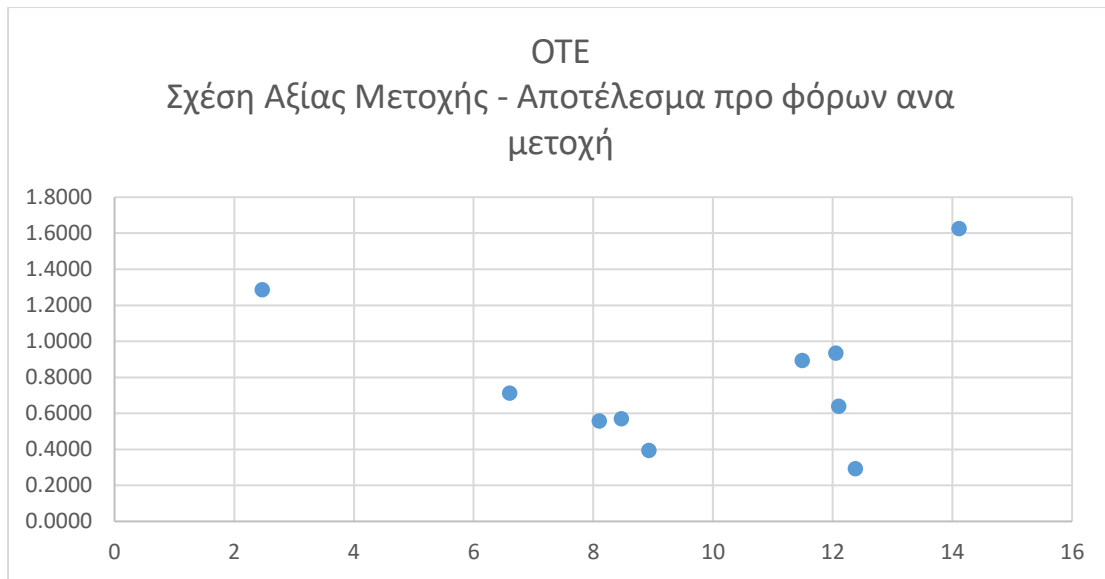
4.4 Η Περίπτωση του ΟΤΕ

Παρακάτω απεικονίζονται τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας Οργανισμός τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε.

Πίνακας 9 – ΟΤΕ, Αποτελέσματα προ φόρων

ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ
2012	2,47	1,2866
2013	6,6	0,7114
2014	11,49	0,8936
2015	8,1	0,5571
2016	8,47	0,5704
2017	8,93	0,3944
2018	12,05	0,9343
2019	12,38	0,2936
2020	12,1	0,6398
2021	14,11	1,6258

Στον παραπάνω πίνακα έχουμε την αξία της μετοχής του ΟΤΕ για τα έτη 2012 έως 2021 καθώς επίσης και τα αποτελέσματα προ φόρων ανα μετοχή για κάθε έτος. Με βάση αυτές τις δύο μεταβλητές μπορούμε να εξάγουμε ένα διάγραμμα διασποράς για να διαπιστώσουμε οπτικά αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ χρηματιστηριακής τιμής μετοχής και αποτελεσμάτων προ φόρων. Με την βοήθεια του Microsoft excel παίρνουμε το παρακάτω διάγραμμα:

Διάγραμμα 2 - ΟΤΕ

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι παρατηρήσεις στο διάγραμμα δεν φαίνεται να έχουν κάποια γραμμική σχέση μεταξύ τους αφού όπως φαίνεται και στο διάγραμμα δεν παρουσιάζουν κάποια γραμμικότητα. Για να βεβαιωθούμε για το ανωτέρω συμπέρασμα μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την συνάρτηση της συσχέτισης για να διαπιστώσουμε το βαθμό συσχέτισης μεταξύ των δύο μεταβλητών. Έτσι λοιπόν με την βοήθεια του excel υπολογίζουμε ότι η συσχέτιση είναι:

$$r = +0,009$$

Διαπιστώνουμε πως και με βάση τον τύπο της συσχέτισης δεν υπάρχει γραμμική συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών αφού το r ισούται με $0,009 < 0,3$ και επομένως υποδηλώνει μη γραμμική συσχέτιση.

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει γραμμική συσχέτιση των αποτελεσμάτων προ φόρων και της τιμής της μετοχής του ΟΤΕ για τα έτη 2012 έως 2021 δεν θα προχωρήσουμε σε υπολογισμό της συνάρτησης γραμμικής παλινδρόμησης διότι οι δύο αυτές μεταβλητές δεν σχετίζονται γραμμικά.

Κατά συνέπεια για τη συγκεκριμένη εταιρία θα μπορούσαμε να πούμε πως δεν φαίνεται για τα έτη 2012 έως 2021 να επηρεάζεται η αξία της μετοχής από τα αποτελέσματα προ φόρων. Επίσης να υπενθυμίσουμε εδώ ότι τα αποτελέσματα προ φόρων, τα οποία μπορούν να χειραγωγηθούν μέσω της αναβαλλόμενης φορολογίας, δεν θα είχαν κάποιο σημαντικό αντίκτυπο στη τιμή της μετοχής, σύμφωνα πάντα με την συνάρτηση Correl.

4.5 Η Περίπτωση του ΟΠΑΠ

Παρακάτω απεικονίζονται τα οικονομικά δεδομένα για τον Οργανισμό Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.

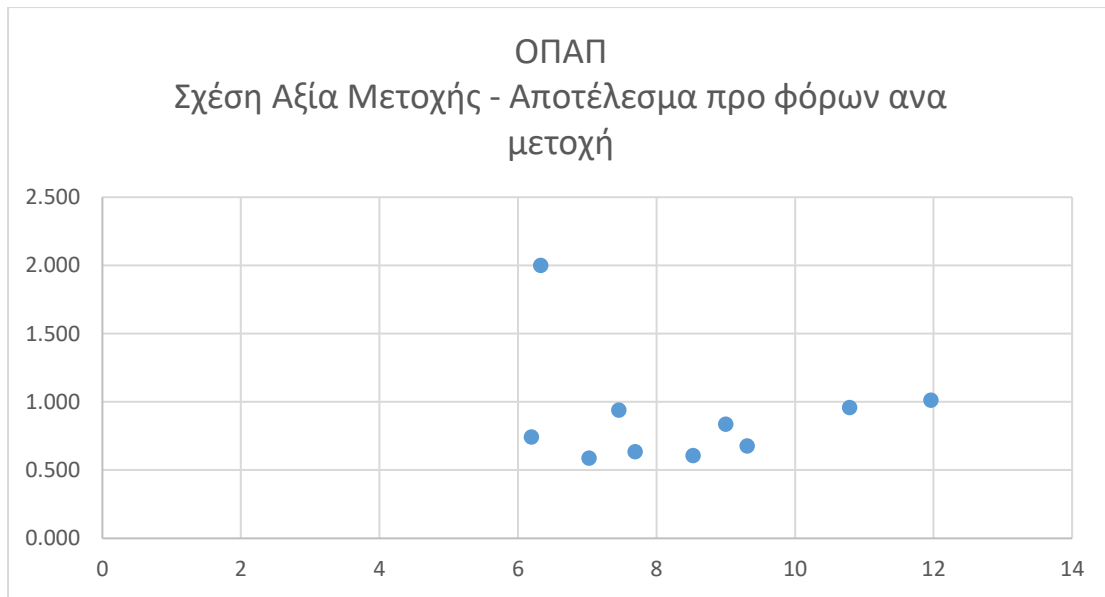
Πίνακας 10 – ΟΠΑΠ, Αποτελέσματα προ φόρων

ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ
2012	6,33	2,001
2013	7,027	0,589
2014	10,789	0,958
2015	7,458	0,939
2016	6,192	0,743
2017	8,53	0,606
2018	9,307	0,677
2019	8,999	0,837
2020	7,693	0,635
2021	11,961	1,012

Στον ανωτέρω πίνακα έχουμε την αξία της μετοχής του ΟΠΑΠ για τα έτη 2012 έως 2021 καθώς επίσης και τα αποτελέσματα προ φόρων ανα μετοχή για κάθε ένα έτος. Στη συνέχεια με τη βοήθεια του excel θα εξάγουμε ένα διάγραμμα διασποράς για να παρατηρήσουμε οπτικά αν υπάρχει κάποια γραμμικότητα μεταξύ τιμής μετοχής και αποτελεσμάτων προ φόρων.

Επομένως το διάγραμμα που προκύπτει είναι:

Διάγραμμα 3 - ΟΠΑΠ

Διαπιστώνουμε σύμφωνα με το διάγραμμα διασποράς πως υπάρχει κάποια γραμμικότητα μεταξύ τιμής μετοχής και αποτελεσμάτων προ φόρων. Αναλυτικότερα οι παρατηρήσεις που απεικονίζονται στο διάγραμμα φαίνεται να έχουν γραμμική τάση. Για του λόγου του αληθές θα προχωρήσουμε σε υπολογισμό της συνάρτησης Correl με τη βοήθεια του excel . Δεδομένου ότι για το έτος 2012 υπάρχει ακραία παρατήρηση όπως φαίνεται και στο διάγραμμα διασποράς θα προχωρήσουμε σε υπολογισμό της συνάρτησης correl χωρίς να λάβουμε υπόψιν μας την ακραία παρατήρηση για να εξαγάγουμε ορθότερα συμπεράσματα. Επομένως έχουμε:

$$r = 0,61$$

Σύμφωνα με την συνάρτηση Correl προκύπτει ότι ο συντελεστής συσχέτισης μεταξύ της τιμής της μετοχής και των αποτελεσμάτων προ φόρων σχετίζεται γραμμικά, διότι, $0,61 > 0,3$.

Δεδομένου ότι ο συντελεστής συσχέτισης είναι αρκετά ισχυρός θα προχωρήσουμε σε εφαρμογή της γραμμικής παλινδρόμησης μέσω του προγράμματος excel για να εξαγάγουμε περαιτέρω συμπεράσματα μέσω των παραμέτρων της συνάρτησης παλινδρόμησης, της τιμής p – value καθώς και του συντελεστή προσδιορισμού r^2 .

ΕΞΟΔΟΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ									
Στατιστικά παλινδρόμησης									
Πολλαπλό R		0,611928221							
R Τετράγωνο		0,374456148							
Προσαρμοσμένο R Τετράγωνο		0,28509274							
Τυπικό σφάλμα		1,556691948							
Μέγεθος δείγματος		9							
ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ									
	βαθμοί ελευθερίας	SS	MS	F	Σημαντικότητα F				
Παλινδρόμηση	1	10,1542208	10,15422	4,190263	0,079881779				
Υπόλοιπο	7	16,96302876	2,42329						
Σύνολο	8	27,11724956							
	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P	Κατώτερο 95%	Υψηλότερο 95%	Κατώτερο 95,0%	Υψηλότερο 95,0%	
Τεταγμένη επί την αρχή	3,309518065	2,665660018	1,241538	0,254393	-2,99376626	9,61280239	-2,99376626	9,61280239	
Μεταβλητή X 1	6,885639841	3,363749766	2,047013	0,079882	-1,068364433	14,83964411	-1,068364433	14,83964411	

Η συνάρτηση της παλινδρόμησης σύμφωνα με τα ανωτέρω αποτελέσματα είναι:

$$Y = 3,30 + 6,88X,$$

Επομένως για μια ποσοστιαία μεταβολή του X, δηλαδή, των αποτελεσμάτων προ φόρων θα υπάρξει ταυτόχρονη μεταβολή του Y (χρηματιστηριακή τιμή) κατά 6,88 μονάδες, αφού η παράμετρος (β) στο μοντέλο παίρνει την τιμή 6,88.

Επιπλέον παρατηρούμε πως ο συντελεστής r^2 παίρνει την τιμή 0,37. Αυτό σημαίνει πως το μοντέλο εξηγεί τις μεταβολές της Y οι οποίες επηρεάζονται από της μεταβολές της X σε ποσοστό 37%. Με άλλα λόγια, το μοντέλο εξηγεί τις μεταβολές της μεταβλητής Y σε ποσοστό 37%. Το ανωτέρω γεγονός είναι λογικό να συμβαίνει δεδομένου ότι υπάρχουν περισσότεροι του ενός παράγοντες που επηρεάζουν την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής πέρα από τα αποτελέσματα προ φόρων.

Τέλος, σχετικά με τη στατιστική σημαντικότητα του μοντέλου θα πρέπει να εξετάσουμε αν η τιμή p – value είναι μικρότερη από το 0,05 ή 5%. Με βάση τα αποτελέσματα που εξαγάγαμε από το excel διαπιστώνουμε πως το p – value για την παράμετρο β είναι ίσο με 0,079 , δηλαδή μεγαλύτερο από το 0,05. Αυτό σημαίνει πως ο συντελεστής β είναι στατιστικά μη σημαντικός. Με άλλα λόγια δεν υπάρχει μια συστηματική σχέση μεταξύ του x και του y.

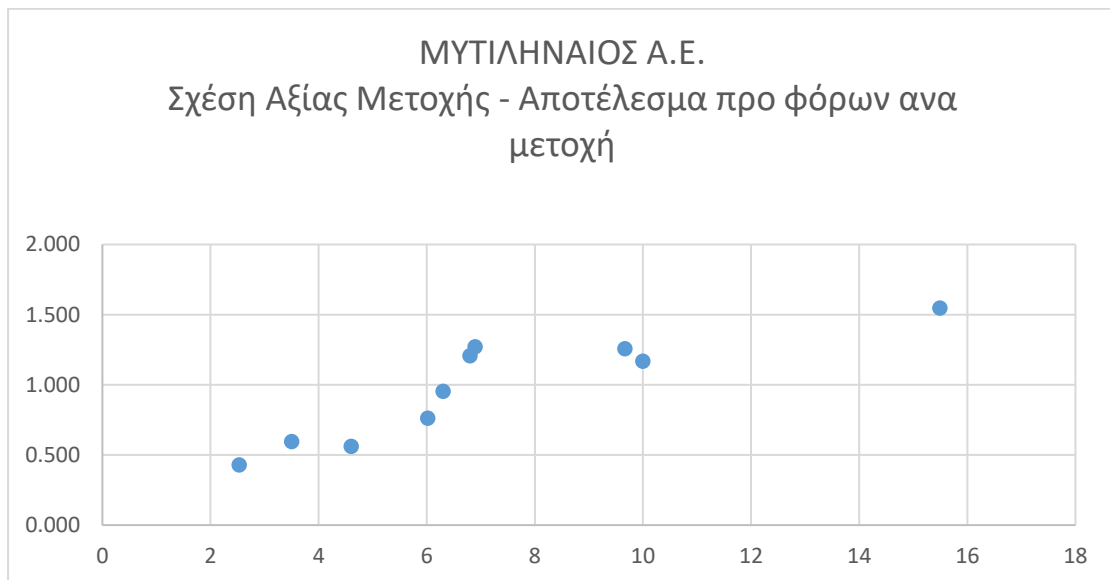
4.6 Η Περίπτωση του Μυτιληναίος Α.Ε.

Στον παρακάτω πίνακα έχουμε τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας ΜΥΤΗΛΙΝΑΙΟΣ Α.Ε. για τα έτη που μας αφορούν

Πίνακας 11 – ΜΥΤΗΛΙΝΑΙΟΣ Α.Ε., Αποτελέσματα προ φόρων

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ
2012	2,53	0,429
2013	4,6	0,563
2014	6,3	0,954
2015	6,02	0,761
2016	3,5	0,597
2017	6,893	1,271
2018	10	1,168
2019	9,665	1,258
2020	6,8	1,206
2021	15,49	1,548

Στον ανωτέρω πίνακα έχουμε την τιμή της μετοχής για τα έτη 2012 έως 2021 καθώς επίσης και τα αποτελέσματα προ φόρων για τα έτη αυτά. Παρακάτω θα προχωρήσουμε σε υπολογισμό του διαγράμματος διασποράς με τη βοήθεια του προγράμματος excel. Σύμφωνα με τα δεδομένα το διάγραμμα που προκύπτει είναι:

Διάγραμμα 4 – Μυτιληναίος ΑΕ

Παρατηρώντας το διάγραμμα διασποράς διαπιστώνουμε ότι φαίνεται να υπάρχει μια γραμμική σχέση μεταξύ τιμής μετοχής και αποτελεσμάτων προ φόρων. Για να εξακριβώσουμε εάν η οπτική απεικόνιση είναι πράγματι γραμμική μπορούμε να

υπολογίσουμε την συνάρτηση Correl. Εξάγοντας τα αποτελέσματα της συνάρτησης από το excel έχουμε:

$$r = 0,88$$

Με βάση το αποτέλεσμα της συνάρτησης Correl διαπιστώνουμε ότι υπάρχει πολύ ισχυρή γραμμική σχέση μεταξύ τιμής μετοχής και αποτελεσμάτων προ φόρων. Επομένως θα προχωρήσουμε σε υπολογισμό της συνάρτησης γραμμικής παλινδρόμησης για να εξετάσουμε εκτενέστερα την σχέση αυτή και να εξάγουμε κάποια περαιτέρω συμπεράσματα. Χρησιμοποιώντας την εφαρμογή της γραμμικής παλινδρόμησης από το Microsoft excel παίρνουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

Στατιστικά παλινδρόμησης								
Πολλαπλό R		0,881528473						
R Τετράγωνο		0,777092449						
Προσαρμοσμένο R Τετράγωνο		0,749229005						
Τυπικό σφάλμα		1,883735533						
Μέγεθος δείγματος		10						
ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ								
	βαθμοί ελευθερίας	SS	MS	F	Σημαντικότητα F			
Παλινδρόμηση	1	98,96411713	98,96411713	27,889318	0,000745274			
Υπόλοιπο	8	28,38767647	3,548459558					
Σύνολο	9	127,3517936						
	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P	Κατώτερο 95%	Υψηλότερο 95%	Κατώτερο 95,0%	Υψηλότερο 95,0%
Τεταγμένη επί την αρχή	-1,520669451	1,751879321	-0,868021806	0,41066373	-5,560510409	2,519171507	-5,560510409	2,519171507
Μεταβλητή X 1	8,919427859	1,688954889	5,281033803	0,00074527	5,024690902	12,81416482	5,024690902	12,81416482

Η συνάρτηση γραμμικής παλινδρόμησης που προκύπτει από τα ανωτέρω δεδομένα είναι:

$$Y = -1,52 + 8,91 X$$

Άρα μια ποσοστιαία αύξηση των αποτελεσμάτων προ φόρων (X) έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση κατά 8,91 μονάδες της τιμής της μετοχής(Y).

Σχετικά με την ερμηνεία του μοντέλου σύμφωνα με το συντελεστή προσδιορισμού r^2 , διαπιστώνουμε πως υπάρχει υψηλή ερμηνεία της τιμής της μετοχής από τα αποτελέσματα προ φόρων αφού η τιμή που λαμβάνει ο συντελεστής είναι ίση με 0,77. Με άλλα λόγια το συγκεκριμένο μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης ερμηνεύει της μεταβολές της χρηματιστηριακής τιμής (Y) με βάση τις μεταβολές των αποτελεσμάτων προ φόρων (X) σε ποσοστό 77%. Αυτό σημαίνει πως με μια μόνο μεταβλητή που έχουμε εισάγει στο υπόδειγμα μας καταφέρνουμε να αντιληφθούμε τις μεταβολές της χρηματιστηριακής τιμής κατά 77%.

Στη συνέχεια για να διαπιστώσουμε αν η παράμετρος β είναι στατιστικά σημαντική θα πρέπει η τιμή p – value να είναι $< 0,05$ ή 5%. Από τα ανωτέρω αποτελέσματα

παρατηρούμε πως η τιμή p – value για το συντελεστή β είναι $0,0007 < 0,05$. Επομένως, υπάρχει συστηματική σχέση μεταξύ των αποτελεσμάτων προ φόρων και της τιμής της μετοχής και άρα λοιπόν πράγματι η χρηματιστηριακή τιμή επηρεάζεται από τα αποτελέσματα προ φόρων.

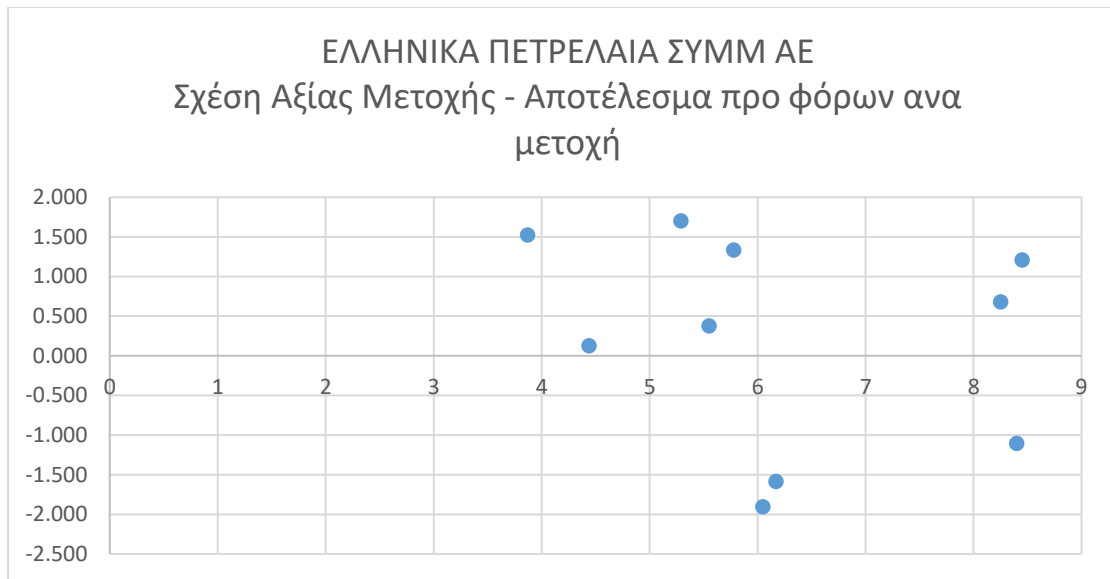
4.7 Η Περίπτωση της Ελληνικά Πετρέλαια Συμμετοχών

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. Συμμετοχών

Πίνακας 12 - Ελληνικά Πετρέλαια, Αποτελέσματα προ φόρων

ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ
2012	5,55	0,375
2013	8,4	-1,106
2014	6,17	-1,587
2015	4,44	0,127
2016	3,87	1,524
2017	5,29	1,701
2018	8,45	1,207
2019	8,25	0,677
2020	6,05	-1,903
2021	5,78	1,332

Στον πίνακα έχουμε τις τιμές της μετοχής ανά έτος για τα έτη 2012 έως 2021 για την εταιρία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. Συμμετοχών, επιπλέον απεικονίζονται για κάθε έτος και τα αποτελέσματα προ φόρων. Παρακάτω παρουσιάζουμε το διάγραμμα διασποράς με βάση τα ανωτέρω δεδομένα όπως αυτό προκύπτει με το υπολογιστικό πρόγραμμα excel για να διαπιστώσουμε οπτικά αν υπάρχει γραμμική σχέση μεταξύ της χρηματιστηριακής τιμής και των αποτελεσμάτων προ φόρων.

Διάγραμμα 5 – Ελληνικά Πετρέλαια

Σύμφωνα με το διάγραμμα διασποράς προκύπτει ότι δεν υπάρχει κάποια γραμμική σχέση μεταξύ χρηματιστηριακής αξίας μετοχής και αποτελεσμάτων προ φόρων. Για να επαληθεύσουμε το διάγραμμα μπορούμε να υπολογίσουμε την συνάρτηση Correl με τη βοήθεια του excel. Σύμφωνα με την συνάρτηση έχουμε:

$$r = -0,21$$

Με βάση και το συντελεστή συσχέτισης δεν προκύπτει κάποια γραμμική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών όπως μάλιστα μας έδειξε και το διάγραμμα διασποράς. Συμπεραίνουμε πως η τιμή της μετοχής της εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. Συμμετοχών δεν επηρεάζεται από τα αποτελέσματα προ φόρων, αφού και το διάγραμμα διασποράς (οπτική ανάλυση) καθώς και η συνάρτηση Correl δεν οδηγούν σε γραμμική σχέση της δύο αυτών μεταβλητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

5.1 Συμπεράσματα

Στη παρούσα μελέτη έγινε μια προσπάθεια να ερευνηθεί το κατά πόσο τα αποτελέσματα προ φόρων μπορούν να επηρεάσουν τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής. Επιλέχθηκαν πέντε από τις μεγαλύτερες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο χρηματιστήριο Αθηνών. Οι εταιρίες αυτές δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς κλάδους της οικονομίας. Η μελέτη ανατρέχει δέκα χρόνια πίσω στα οικονομικά στοιχεία των εταιριών και συγκεκριμένα όπως είδαμε και παραπάνω μεταξύ 2012 και 2021. Επίσης και οι πέντε εταιρίες που επιλέχθηκαν κάνουν χρήση αναβαλλόμενων φόρων όπως αυτά προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις που δημοσιοποιούν. Το γεγονός αυτό σημαίνει πως τα οικονομικά αποτελέσματα προ φόρων και των πέντε εταιριών επηρεάζονται άμεσα από την αναβαλλόμενη φορολογία.

Επομένως σκόπιμα αναλύθηκε η συσχέτιση μεταξύ των αποτελεσμάτων προ φόρων με την αντίστοιχη χρηματιστηριακή τιμή που είχε κάθε εταιρία για τα έτη 2012 έως 2021.

Τα διαγράμματα διασποράς που παρουσιάστηκαν σε συνδυασμό με τη συνάρτηση Correl που υπολογίστηκε για κάθε εταιρία οδήγησαν σε βασικά συμπεράσματα σχετικά με την σχέση που μπορεί να έχει το αποτέλεσμα προ φόρων με την τιμή της μετοχής της κάθε εταιρίας.

Αρχικά προέκυψε πως η συσχέτιση μεταξύ της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής και των αποτελεσμάτων προ φόρων δεν εμφανίζει γραμμικότητα σε όλες τις εταιρίες. Συγκεκριμένα, μόνο σε τρεις εταιρίες ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια της συσχέτισης. Η Coca cola, ο ΟΠΑΠ και η Μυτιληναίος Α.Ε. με συντελεστές συσχέτισης 0,67, 0,61 και 0,88 αντίστοιχα ικανοποιούν τα κριτήρια της γραμμικότητας ενώ από την άλλη πλευρά ο ΟΤΕ και τα Ελληνικά Πετρέλαια με συντελεστές συσχέτισης 0,009, και -0,21 αντίστοιχα δεν ικανοποιούν τα κριτήρια συσχέτισης. Συνεπώς συμπεραίνουμε πως τα αποτελέσματα προ φόρων δεν είναι δεδομένο ότι συνδέονται γραμμικά με την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής, αφού όπως είδαμε ανωτέρω στις δύο από τις πέντε εταιρίες δεν προκύπτει γραμμική συσχέτιση.

Στη συνέχεια για τις τρεις εταιρίες που υπήρξε γραμμικότητα προχωρήσαμε σε εύρεση της συνάρτησης γραμμικής παλινδρόμησης για να μελετήσουμε το κατά πόσο αυτή η σχέση επαληθεύεται. Συγκεκριμένα, ο συντελεστής προσδιορισμού για την coca cola ανήλθε σε 44%, για τον ΟΠΑΠ ανήλθε σε 37% ενώ για την Μυτιληναίος Α.Ε. ανήλθε σε 77% γεγονός που με ερμηνεύεται ως εξής: το μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης που εξαγάγαμε ερμηνεύει τις μεταβολές τις χρηματιστηριακής τιμής κατά 44%, 37% και 77% αντίστοιχα.

Έπειτα όπως προέκυψε από τα στοιχεία των παλινδρομήσεων οι τιμές p – value για τις δύο εταιρίες(coca cola, Μυτιληναίος) είναι στατιστικά σημαντικές αφού και οι δύο είναι μικρότερες από το όριο του 0,05 ή 5% ενώ η τιμή p -value τις παραμέτρου β της εταιρίας ΟΠΑΠ είναι στατιστικά μη σημαντική αφού $0,079 > 0,05$. Έτσι, διαπιστώνουμε πως για τα δύο μοντέλα, αυτά της coca cola και της μυτιληναίος, οι μεταβολές των αποτελεσμάτων προ φόρων επηρεάζουν πράγματι την τιμή της μετοχής ενώ για την ΟΠΑΠ δεν συμβαίνει το ίδιο αφού δεν ικανοποιείται το κριτήριο της στατιστικής σημαντικότητας.

5.2 Περιορισμοί και Προτάσεις Για Μελλοντική διερεύνηση

Η παρούσα μελέτη προσπάθησε να εξηγήσει αν τα αποτελέσματα προ φόρων των εταιριών επηρεάζουν την τιμή της μετοχής. Με βάση τα αποτελέσματα που εξαγάγαμε σύμφωνα με το διάγραμμα διασποράς και τη συνάρτηση corr , προκύπτει πως σε μερικές εκ' των περιπτώσεων υπάρχει μια γραμμικότητα μεταξύ των δύο μεταβλητών ενώ σε άλλες δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια γραμμική σχέση. Σε μελλοντικές έρευνες θα μπορούσε να μελετηθεί η σχέση μεταξύ χρηματιστηριακής τιμής και αποτελεσμάτων προ φόρων σε μεγαλύτερο δείγμα εταιριών ίσως και για το σύνολο των εταιριών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών καθώς επίσης και για περισσότερα χρόνια με σκοπό να εξαχθούν ασφαλέστερα συμπεράσματα, διότι υπάρχει σημαντικός περιορισμός στη παρούσα εργασία ως προς το μέγεθος του δείγματος.

Επιπλέον οι γραμμικές παλινδρομήσεις που ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές μελέτες θα ήταν εύλογο να εντάξουν περισσότερες εξαρτημένες

μεταβλητές στο υπόδειγμα τους δεδομένου ότι η χρηματιστηριακή τιμή μπορεί να επηρεαστεί από πολλούς παράγοντες και όχι μόνον από τα αποτελέσματα προ φόρων.

Άρα λοιπόν ένα μοντέλο πολλαπλής παλινδρόμησης σε συνδυασμό με μεγαλύτερο δείγμα, ενδεχομένως, θα μπορούσε να οδηγήσει σε πιο αξιόπιστα αποτελέσματα.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aditama, F., & Purwaningsih, A. (2014). Pengaruh Perencanaan Pajak terhadap Manajemen Laba pada Perusahaan Nonmanufaktur yang Terdaftar di Bursa Efek Indonesia. *MODUS*, 26(1).
- Alexander Nico & Hengky (2017), Factors Affecting Earnings Management In The Indonesian Stock Exchange, *Journal Of Finance and Banking Review*, Vol.2(2), p. 8-14, Apr – Jun 2017
- Barth, M., Beaver, W. & Landsman, W. (1998). Relative Valuation Roles Of Equity Book Value And Net Income As A Function Of Financial Health. *Journal of Accounting and Economics*, 25 (1) 1–34.
- Deegan, C. (2020). *Financial Accounting* (9 ed.). Australia: McGraw-Hill Irwin
- Deegan, C., & Unerman, J. (2011). *Financial Accounting Theory*. Australia: McGraw-Hill.
- Djamaluddin. (2008). Pengaruh Perbedaan Laba Akuntansi dan Laba Fiscal terhadap Persistensi Laba, Akrua dan Arus Kas. *Jurnal Akuntansi Dan Keuangan*, 11(1).
- Edeigba Jude (2022), Analyses Of Unintended Consequences Of IAS 12 Adoption On Deferred Taxes
- Edeigba, J., & Amenkhienan, F. (2017). The Influence of IFRS Adoption on Corporate Transparency and Accountability: Evidence from New Zealand. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, 11(3), 3-19
- Fitriany, L. C., Nasir, A., & Ilham, E. (2016). Pengaruh Aset Pajak Tangguhan, Beban Pajak Tangguhan dan Perencanaan Pajak Terhadap Manajemen Laba (Studi Empiris pada Perusahaan Manufaktur yang Terdaftar di BEI Tahun 2011- 2013). *JOM Fekon*, 3(1).
- Gatsi, J. Gadzo, S. & Kportorgbi, H. (2013). The Effect of Corporate Income Tax on Financial Performance of Listed Manufacturing Firms in Ghana. *Research Journal of Finance and Accounting*, 4(15) 118-124
- Haskins, M. & Simko, P. (2011). What a Corporate Tax Cut Might Mean: An Analysis of Deferred Taxes. Working paper
- Ihe, G. (2012). *Industrial Development Income Tax Relief Act*. Abuja: Federal Government Press.

- Innocent Augustine, Nwaorgn, Mary – Fidelis Chidoziem, Abiahn and T. Tapang, Arzizeh and Jacob Aondo Memba, Lormbagah (2019), Deferred Tax Accounting and Financial Performance: The listed Agricultural Firms Perspective in Nigeria, *Journal of Taxation and Economic development*, chartered institute of taxation of Nigeria, vol.18(3), pages 120-134, December
- Kevin A. Diehl (2010), Ratio Of Deferred Tax Liabilities To Shares As A Predictor Of Stock Prices, *Journal Of Accounting And Taxation*, vol.2, Num.1
- Kusumawati, & Sasongko, N. (2005). Analisis Perbedaan Pengaturan Laba (Earnings Management) pada Kondisi Laba dan Rugi pada Perusahaan Manufaktur di Indonesia. *Jurnal Akuntansi Dan Keuangan*, 4(1).
- Nurfadila N. & Muslim M. (2021), Relationship between tax planning and deferred tax expenses on profit management. *Bongaya journal for research in accounting*, 45-47
- Ogbodo, C.O., Egbunike, F.C. & Abiahu, M.C. (2017). Assessment Of Deferred Tax Recognition And Measurement Under IFRS And Nigeria-SAS: An empirical examination. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*. 5(1): 1-21. DOI: 10.9734/AJEBA/2017/37651
- Paramita, R. W. D. (2020). Accounting Earnings Response Coefficient: Synthesis Of Earnings Responses. *ATESTASI: Jurnal Ilmiah Akuntansi*, 3(2), 90-97.
- Poterba J., Rao N., & Seidman J. (2007). The significance and composition of deferred tax assets and liabilities (Working Paper No. 12923) Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Rafay & Ajmal (2014), Earnings Management through Deferred Lahore Recognized under IAS 12: Evidence from Pakistan, *Lahore Journal Of Business*, 3(1), 1-19
- Rehobot, T. (2012). Pengaruh Kompensasi Manajemen, Perjanjian Hutang dan Pajak terhadap Manajemen Laba pada Perusahaan Manufaktur di Indonesia. *Berkala Ilmiah Mahasiswa Akuntansi*, 1(3).
- Suandy, E. (2008). Perencanaan Pajak. Salemba Empat
- Sudirman, S., & Muslim, M. (2018). Analisis Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Manajemen Perusahaan Melakukan Tax Planning (Studi Empiris Pada Wajib Pajak Yang Terdaftar Di KPP Madya Makassar). *CESJ: Center Of Economic Students Journal*, 1(1), 1-13.
- Ulfah, Y. (2013). Pengaruh Beban Pajak Tangguhan dan Perencanaan Pajak Terhadap Praktik Manajemen Laba. *Prosiding Simposium Nasional Perpajakan*

- Weber, D. (2009). Do analysts and investors fully appreciate the implications of book-tax differences for future earnings? *Contemporary Accounting Research* 26 (4) 1175– 1206
- Wills, M., Bird, B. M., & Sinkey, M. (2014). Structuring a Bona Fide Sale of Excess or Slow-Moving Inventory for Tax Purposes. *The CPA Journal*, 84(3), 44.
- Yulianti. (2005). Kemampuan Beban Pajak Tangguhan dalam Mendeteksi Manajemen Laba. *Jurnal Akuntansi Dan Keuangan Indonesia*, 2(1).
- Zain, M. (2003). *Manajemen Perpajakan*. Salemba Empat.

6.2 Βιβλία

- Κιόχος Πέτρος (1993), *Περιγραφική Στατιστική*, Αθήνα, Εκδόσεις INTERBOOKS
- Gujarati D.N. & Porter D.C. (2013), *Οικονομετρία αρχές και εφαρμογές*, Αθήνα, Εκδόσεις Τζιόλα
- Χρήστος Νεγκάκης (2014), *Ifrs Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς – Θεωρία και Εφαρμογές*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστική ΙΚΕ
- Χρήστος Νεγκάκης (2014), *Ifrs Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς – Ειδικά Θέματα*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστική ΙΚΕ
- Λαζαρίδης Γ. Θεμιστοκλής (2020), *Χρηματοοικονομική ανάλυση*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις ΔΙΣΙΓΜΑ

6.3 Ιστότοποι

- ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. <https://www.helpe.gr>
- ΜΥΤΙΑΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε. <https://www.mytilineos.gr>
- ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ <https://www.businessregistry.gr>
- INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS <https://www.ifrs.gr>
- E – FOROLOGIA <https://www.e-forologia.gr>
- ΝΑΦΤΕΜΠΟΡΙΚΙ <https://www.naftemporiki.gr>
- ΟΜΙΛΟΣ ΟΤΕ <https://www.cosmote.gr>
- CAPITAL <https://www.capital.gr>
- ΟΠΑΠ <https://www.investors.opap.gr>
- COCA COLA <https://www.gr.coca-colahellenic.com>